

EPERJESI LAPOK

POLITIKAI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak: Egész évre 12 K., félévre 6 K.,
negyedévre 3 K. — f. Hirdetési díj: Háromhásos petit sor egyszeri hirdetése 30 fillér; többszörös hirdetésért jutányosabb. Nyilntér: minden sor 40 fillér.

Az Eperjesi Széchenyi-körnek, az Eperjesi Magyar Védőegyesületnek és az Eperjesi Kereskedők Társulatának hivatalos közlönye.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: KÖSCH ÁRPÁD könyvnyomdája Eperjesen. Fő-utca 59. sz.

† DR. VÁLYI JÁNOS.

Az Úr útjai kifürkészhetetlenek. S így keresztényi megadással fogadtuk a szomorú hírt, mely Krisztus Egyháza, hazánk s társadalmunk nagy férfjának, dr. Vályi Jánosnak, az eperjesi görög szertartású római katolikus egyházmegye nagy püspökének, v. b. t. t.-nak váratlan gyászos elhúnytát hozta tudomásunkra.

Halála híre mélyen megrendítette nemcsak azokat, a kik bármily vonatkozásban is voltak fenkölt személyével, hanem mindenkit, kihez nagyságának híre eljutott, avagy a ki alkotásaiban csodálhatta.

Kiváló egyéni tulajdonságai mindenkivel éreztették az ő nagyságát, mely alól senki sem tudott szabadulni, a ki valaha eléje járult s mégis a vele való érintkezés a legközvetlenebb, a legmelegebb volt, mert minden tettét, minden szavát jószágos szemeinek melegsége kísérte.

Atyai jósága, szeretete határtalan volt. Nemcsak a szeretet vallásának igaz főpapja, hanem a szeretet legnemesebb lelkű embere volt. Minden ténykedésében az ő személyes érdekei voltak a legutolsók, minden tettet, minden szavát az a végtelen szeretet vezette, melynek melegét oly sokan érezték s nemes alkotásaiban érezni fogják.

Apostol volt. Egyházának, hazájának s társadalmunknak legigazibb apostola. Nem kereste a zajos sikereket, a külsőségeket, nemes lelke elmerült a munkálkodásban s munkájának eredményében lelte meg minden örömét.

A Mindenható szép életkorral ajándékozta meg, s ő ezt az időt egyháza, hazája legodaadóbb szolgálatában töltötte.

Nagy szívét a vallás- és hazaszeretet teljesen betöltötte, ez irányította minden tettében. Tettei nyilvánosak, alkotásai maradandók, ezekből megítélhetjük az ő nagyságát. Harminczéves főpástorokodásának tettei, alkotásai előtt — ha tehetett volna — még ellenségének is csodálattal s hódolattal kellene meghajolnia. Nemes, fenkölt alakja, jóságos szemei nem árasztanak már ránk több meleget, ő már a múlté, de lehetetlen őt kitörölni emlékezetünkől, mert lehetetlen elfelejtenünk azt, a ki annyira tudott szeretni s a kit annyira szerettünk, hogy szeretetünkön talán csak csodálatunk volt nagyobb, melyet iránta éreznünk kellett.

Halála váratlanul jött s így annál nagyobb, annál megrendítőbb csapást mért nemcsak egyházmegyéjére, hanem az országra, mely egyik legnagyobb fiát vesztette el benne.

Halála híre a legőszintébb részvétet keltette mindenfelé, társadalmi s vallási különbség nélkül. Árván maradt egyházmegyéje az alábbi gászjelentést bocsátotta ki:

Az eperjesi gör. szert. kath. székeskáptalan, saját és az illető rokonok nevében is, mély fájdalommal jelenti Nagyméltóságú és Főtisztelendő dr. Vályi János úrnak, v. b. t. tanácsos, eperjesi gör. szert. kath. megyéspüspök, hittudor, a budapesti kir. tudományos egyetemi hittani kar bekebelezett tagja, az I. oszt. vaskorona-rend lovagja és a Lipóttrend középkeresztése stb., stb. november 19-ikén, élete 74. és püspöksége 29-ik évében, hajnali 5 órakor hirtelen történt gyászos elhúnytát. A felejtetlen megboldogult főpástor hült teteme november 23-ikán, azaz csütörtökön, reggeli 10 órakor szentmise mellett fog a gör. szert. kath. székesegyház sírboltjába örök nyugalomra tétetni. Eperjes, 1911. november 19. Legyen áldott emléke és örök nyugalma!

A nagyemlékű püspök régi magyar nemes-család sarja, a gömörmegeyi felsővályi Vályiaktól származik. Született 1837. szeptember 22-ikén Ó. Vencsellőn, Szabolcsvármegyében. Apja Vályi János gör. kath. lelkész, anyja Medveczky Antónia, mindkettő nemes-származású volt. Középiszkolai tanulmányait a debreczeni, ungvári és nagyváradai gimnáziumokban jeles sikerrel végezte. Iskolai tanulmányai befejeztével a papi pályára lépett s mint munkácssegyházmegyei papnövendék, a hittudományi tanfolyamokat az ungvári kir. püspöki lyceumban hallgatta. További hittudományi kiképzését végezte a bécsi, szent. Ágostonról nevezett felsőbb papképző-intézetbe küldetett, a honnan hittudori oklevéllel tért vissza egyházmegyéjébe. Áldozárrá szenteltetett 1866. október 26-ikán Gaganecz József akkori eperjesi püspök által Eperjesen. Lelkipásztori működését 1869-ben Sátoraljaújhelyben mint s.-lelkész kezdte meg, honan alig háromhónapi működése után az ungvári papnövendébe tanulmányi felügyelőnek hivatott meg s a következő évben az ottani lyceumban az egyházjog és történet tanáruul nevezetett ki. Tanári működése mellett még a munkácssegyházmegyei papi-árvaintézet gondozását és veze-

tését is átvette, mely hivatalát tíz éven át, püspökké történt kinevezetése napjáig kitaró erélyvel s atyai gondoskodással látta el. Ez idő alatt többrendbeli egyházi előléptetésben s kitüntetésben volt része. 1870-ben tiszteletbeli pápai káplánna, 1873-ban szentszéki tanácsos, 1864-ben a budapesti tudományegyetem hittani karának bekebelezett tagjává s 1878-ban munkácssegyházmegyei tiszteletbeli kano-nokká nevezetett ki. Életében döntő és örökké nevezetes fordulat 1882. október 11-ikén történt, a mikor eperjesi püspökké nevezetett ki. 1883. május 20-ikán Pásztélyi János munkási püspök által Ungvárt püspökké szenteltetett s még ugyanazon év július 15-ikén elfoglalta püspöki székét. Ezen idő óta fáradhatatlan ügybuzgalommal s lelkes gondolkodással, egyedül egyházmegyéjének élve, teljesítette hivatását. Szelid erély, soha meg nem ingó igazság-szeretet, jótékonyosság, folytonos és kitaró munka, minden nemes és jó ügy iránti lelkesedés, mások lelkesítése kiváló jó tulajdonságai voltak a főpástornak. Nagyszabású alkotásaival kitaró-hatetlen betűkkel írta fel nevét eperjesi egyházmegyéje történetének lapjaira.

Az ő buzgóságának és fáradhatatlan utánjárásának köszönhető, hogy az egyházmegyei papnövendé részére, melyet elődje 1880-ban létesített Eperjesen s szerény kis épületben volt csak képes elhelyezni, egy méltó s rendeltetésének megfelelő palota épült s már az 1886/87. tanév kezdetével rendeltetésének át lett adva. Ez utóbbi 1903. évben, újból az ő hathatós közbenjárása folytán, egy emeletes épületszárnyal kibővült.

Az eperjesi egyházmegye püspökei részint önként, részint pedig hivatalos felhívás folytán hiába buzgólkodnak tanítóképző-intézet felállítására érdekében, dr. Vályi János nemes önértéssel és fiatal tettvágytól ve éreltetve, három elődének munkáját betetézte és koronázta azáltal, hogy míg egyrészt az általuk életre-keltett intézményeket ápolta, fejlesztette, másrészt teljessé tette a népoktatás javítására és emelésére irányuló áldozatkész tettel, a kántortanítóképző-intézet felállításával.

Ha egyebet sem tett volna egész püspöki működése alatt, mint hogy létesítette a tanítóképző-intézetet, akkor is sokat tett és hálás elismeréssel kell lennünk irányában. De ő, mint buzgó főpástor, egyházmegyéjének bölcs kormányzója, gondviseő atya, kötelességeit más téren is lelki-ismeretesen teljesítette. Egyházmegyéje nemcsak szellemi, de anyagi tekintetben is virágzásnak indult.

Főpásztori működése alatt súlyt és gondot fordított arra, hogy a hol a hívek napról-napra növekvő számaránya külön lelképásztori gondozást ipényel, mielőbb el legyen látva külön lelkészettel, templom-, iskolával és egyéb szükséges intézményekkel, de még nagyobb gondot fordított, hogy egyházmegyéje területén fekvő városokban templom és ha lehet, parochia létesüljön.

Kassán még boldogemlékű Gaganecz József és utána Tóth Miklós püspökök kezdtek meg a parochia szervezését és a templom építését, mely befejezését csak Vályi püspök alatt nyerte, aki tetemes összeggel is járult a nagyszabású és nélkülözhetetlenül szükséges egyház létesítéséhez. Manapság az egyházmegye legvirágzóbb és legnépesebb hitközségeinek egyike.

Bártfán 1899-ben alapított helyi segédlelkészettől önálló parochia lett és remek templomával és lelkészi lakával az egyházmegye szép reményekre jogosító lelkészete lett.

Az eperjesi székesegyház belső berendezésére és külsejére is sokat áldozott. 1891-ben a templom tornyát pár méterrel magasabbra emeltette, a templom tetőzetét újjal pótolta, egy új nagy harangot és egy kisebbet vásárolt és a székesegyház környékét rendezette. A tápintézet kibővítésére 20,000 koronát áldozott. A püspökség törzsvagyonát 42,000 korona értékű kerttel, majossal és szőlővel gyarapította. Papárvaányok tan- és nevelőintézetének felépítése céljából a püspöki székház közvetlen szomszédságában 38,000 korona értékű háztelket, rajta levő épületekkel vásárolt meg. Mindezen nagyszámú jótékony adományai nemes és könyöröletes szívének a folyamánai.

Magánadományai, a mikről a nagy nyilvánosság alig bir tudomással, melyekkel egyházmegyéje templomait, egyházait, iskoláit, özvegyeit és a szegényeket felekezeti különbség nélkül nap-nap mellett segítette, jóval meghaladják a 300,000 kor.-t.

Legújabb alkotásai közül első helyet foglal el a pár év előtt emeltetett díszes épület a leánynevelő-intézet és internátus céljaira. Törekvése volt, hogy ezen intézet vezetése gör. kath. apácákra bízassék.

Folyó évben a püspöki palotát kibővítette és stílszerűen restauráltatta. Ezen alkotásainak azonban már csak nagyon rövid ideig örvezendhetett.

Egyházmegyéje, de a hazai népoktatás és közmívelődés is nagyon sokat

köszönhet neki. Alkotásai, melyek túlélik őt, maradandó emlékei az ő nagy, minden szépért, és jóért lelkesülő szívének.

Működésében csendes volt és szerény, hogy mennél kevesebben vegyék észre az ő nagyszabású alkotásait. Zajos ünnepeltetésben kevés része volt, mert utálta az üres, emelygő hízelgést és tettetést, a mi az ilyen ünnepeltetésnek elkerülhetetlen tartozéka. A milyen őszinte, igaz volt a lelke, olyan egyszerű volt az élete. Takarékos életet élt, hogy mennél többet adhasson egyházmegyéjének, papjainak, tanítóknak, árváknak és özvegyeknek. Pazarló nem, de fősvény sem volt.

Mint magánembert jellemezte az őszinte kedélyesség, magyaros jókedv, társaságában mindenki kitűnően érezte magát, leereszkedő modorával, rokonszenves egyéniségével, szellemes társalgásával az idegent első látásra meghódította, annyira, hogy barátja, tisztelője maradt élete végéig.

Minden feltűnési igyekezet nélkül szerzett érdemeit készséggel ismerte el az apostoli szentszék és a trón, mert 1892. évben pápai házi-főpappá, trónállóvá s római gróffá neveztetett ki; az 1896. évben pedig őfelsége apost. királyunk a Lipót-rend középkeresztjével tüntette ki, 1903. évben valós. belső titkos tanácsosává s 1905. évben az I. oszt. vaskorona-rend lovagjává neveztetett ki.

Mult évben a király újabb kitüntetésben részesítette. 1910. évi december 17-ikén kelt legfelső elhatározásával I. oszt. vaskorona-renddel tüntette ki. A vármegye közönsége december 23-ikán tartott közgyűlésén küldöttségé alakult át s testületileg üdvözölte ez alkalomból.

Az a főpásztor, kinek működését annyi áldásos intézmény és soha el nem enyésző alkotás hirdeti és jelöli, méltó nemcsak a jelen nemzedék hálás köszönetével és igaz elismerésével, de kell, hogy emlékéit híven őrizze és áldja az utókor is.

* * *

Beteg tulajdonképpen csak másfél napig volt, de betegségének kezdete visszavezethető november 4-ikére, a mikor kisebb hűlést szenvedett, köhécselt, de semmibe sem vette meghűlését, s környezetének megtiltotta, hogy háziorvosát hívassák.

November 8-ikán egyedül elutazott a fővárosba, hogy a püspöki konferencián résztvegyen. Budapestről 11-ikén érkezett vissza. Másnap meglátogatta házi-orvosa, kinek kérelmére 24 órára ágyba feküdt. Orvosának azonban sikerült még arra rábírnia, hogy még egy napot ágyban töltsön. Szerdán, november 14-ikén már be sem várta orvosa látogatását, felkelt, dolgozni akart. S dolgozott is péntekig, a mikor orvosa újból ágyba kényszerítette.

Szombaton, nov. 18-ikán déltájban kisebb, 38-fokos láz mutatkozott, mely azonban orvosa kezelése folytán este 6 órakor teljesen megszűnt.

Betegsége komolyabb aggodalomra csak éjjel 11 órakor adott okot, a mikor a mellette virrasztó házi-orvosa megállapította, hogy ütő-ere gyorsabb működésű, daczára láztalan voltának.

Mindannak daczára semmi indikáció sem volt arra nézve, a mi a halál közvetlen közelségét indokolta volna. Reggel négyig nyugodtan aludt, akkor köhögési inger felkeletette. Majd újból elaludt s álmában érte a halál. Igazán csendesen szenderült el. Olyan halált szenvedett, a minőben csak az Úr kiválasztottjai részesülnek.

Halál oka a hirtelen beállt tüdővízenyő.

Temetése nov. 23-ikán, csütörtökön ment végbe a legnagyobb pompával, részvét mellett.

A temetési szertartást *Drohobeczky* Gyula horvátországi görög-szertartású római katolikus püspök végezte nagy papi segédlettel. A temetési szertartásban résztvett dr. *Fischer-Colbrie* kassai latin-szertartású róm. katolikus püspök is, *Kozora* István pápai prelátus, kassai kanonok és *Zaborovszky* Béla eperjesi prépost s udvari papsága segédletével.

A míg a kassai püspök a szertartást végezte, a kóruson a kassai egyházi kar énekelte a Liberát.

A munkácsi egyházmegyéjét *Firczak* püspök betegsége miatt négy ottani kanonok képviselte.

A székesegyház zsúfolásig megtelt különféle küldöttségekkel.

A kormány képviselőjében *Náray-Szabó* Sándor kultuszminiszteri államtitkár jelent meg. Ott láttuk *Semsey* Boldizsár főispánt, *John* Jenakie tábornokot a helyőrség teljes számú tisztikara élén, *Pfeffer* Rezsőt a 67. cs. és kir. házigyalogezred parancsnokát *Janitti* Béla százados titkárával, gróf *Csáky* Gusztáv, *Beszkid* Antal, *Bornemissa* Lajos, *Bujanovics* Gyula, báró *Ghillány* Imre, *Péchy* Zsigmond, *Szinyei Merse* Félix, *Ssepesházy* Imre orsz. képviselőket, *Tahy* József alispánt, *Kraysell* Aladár polgármestert a teljes számban megjelent tisztikarok élén, *Uhlarik* Mátyás törvényszéki elnököt a törvényszéki és bírósági tisztviselők élén, *Janik* Ferenc a pénzügyigazgatót, ugyancsak a tisztikar élén. Az eperjesi evang. Kollégium tanári karát, a kir. tanfelügyelőséget *Szabó* Elemér kir. tanfelügyelővel az élén, az összes tanintézetek tanári karát.

A temetési szertartás reggeli fél 10 órakor kezdődött s délben ért véget.

A szertartás végeztével a Főutcán megindult a végtelen temetési menet, a mely megkerülte a Mária-szobrot s úgy kísérté vissza a nyugvóhelyére. A menet élén haladt a cs. és kir. 5. gyalogezred zenekara utána, következtek a különféle tanintézetek tanulói tanáraik vezetésével, majd az egyházmegye leg-távolabb vidékéről idesereglett papság hosszú sora, követve a koporsót, utánuk a fennebb említett testületek képviselői, s tisztelői.

Legalább 4—5 ezer emberre tehető azok száma, a kiket a kegyelet a nagy-emlékű püspök temetésére elhozott. Félkettő volt, midőn lezárult a székesegyház alatti kriptá nehéz vasajtaja.

ROVÁS.

Még nyári história. Olvasóink emlékeznek még ama mozgalomra, melyet a kálvária-utcai lakóknak indítaniok kellett, hogy utcajukat a város kivilágíttassa. Mozgalmuknak meg is volt a várva-várt eredménye. E hó elején a *Dessewffy Arisztid-utca* torkolatában felállították az első próbálampát. Gyönyörűen világított s a *Tarcza* jobbpartján lakó nagyszámú adófizetőnek nagy volt az öröme. Az öröm- és fénymámor azonban csak két napig tartott, azóta újból a sötétség honol az elhagyatott városrészben. Érdeklődtünk, hogy mi annak az oka s azt a választ kaptuk, hogy a város a *Kálvária-útra* tervezett három petróleumlámpa kedvéért

nem fog tartani egy kezelőt, hanem ajánlatot tett boldog polgártársainknak, hogy hajlandó adni nekik petróleumot, hanem a lámpát maguknak kell kezelniök.

Eltételezve attól, hogy a város ez előkelő tisztességét nem szabad közprédára kidobni, az ily fénytárasztó tisztiségük illetékes betöltése esetleg oly versengést képes felidézni a békés hegyi-kerti lakók között, hogy igényeik kielégítése céljából esetleg nem három, hanem harminczhárom lámpát lesznek majd kénytelenek felállítani. S vajjon mi történik majd akkor? Azért talán mégis csak előnyösebb lesz a városra nézve, ha felállítat még 5—6 lámpát s ezek kezelésével megbíz egy szerényigényű embert. S tessék elhinni, a kérdés illetékes megoldása általános örömet fog okozni a hegyi-kerti lakók százai között.

A névmagyarosításról.

Írta: Szabó Elemér.

Nemes és hazafias munkát végeznek azok, a kik a névmagyarosítás útjait egyengetik. A névmagyarosítást általában lényegtelen külsőségek minősítik sokan, pedig az illetők nagyon is sajnálatos tévedésben vannak. *Magyar nemzeti* mivoltunk kidomborításának nagyon is fontos külső kelléke a magyar név. Hány-szor szolgáltatott okot már e külső kellék hiánya is ellenségeinknek arra, hogy a magyarságot találó, gúnyos megjegyzésekkel illethessék. Hát nem szatirikus-e az, a midőn a magyarság és a külföld részéről kiküldött vegyes-bizottság tagjainak neveiből nem lehet meg-

TÁRCZA.

Vanitas.

Tavaszi est. Az asztalon
Unottan pislákol a lámpa,
Körötte hiú pille repked
S beleszik a gyilkos lángba.

Fájón, kínosan vergődik,
Odaégett mind a két szárnya.
Mégis, mégis, ha visszandne,
Berepülne újra a lángba.

Így vagyunk mi is. A hírnévnek
Lángja minket is megéget,
Azért mégis egyre keressük
A hírnevet s a dicsőséget.

Sose szerettem...

Sose szerettem: a ki szomorú,
A kinek könny és jaj a szava,
A ki félénk — a ki kislelkű,
A ki keresztjét sírva hordja.

Azt szeretem: a ki elvérzik,
A ki panasza nem nyitja ajkát,
A ki bátran, felemelt fővel
Viseli a töviskoronát.

Biró Csaba László.

JOHANNISTHAL.

Berlin, 1911. nov. 15.

Johannisthal a németeknek éppolyan történelmi jelentőségű, mint nekünk a Rákos mezeje. Johannisthal egy nagy harcmező, a honnan nap-nap után szállnak síkra azok a hősök, a kik a levegőt akarják meghódítani és a levegő, a madarak, a felhők birodalmában az embert akarják úrrá tenni. Minő nagy eszme, minő vakmerő gondolat! A jó Horatius már azt is szentségtörőnek és istentelen törekvésnek tartotta, hogy a gyenge ember a fák derekából törékeny sajkát tákol össze s vele a bizonytalan hullámokra bocsátkozik. Hát azért választották el a bölcs istenek a földet a végtelen tengerekkel, a mérhetetlen vizekkel? És most, mikor az emberi ész ereje már engedelmességre

kényszerítette a vad hullámokat és igájába hajtotta, úgy, hogy biztosan uralkodik roppant erejükön, most a szelek, a napsugár és a felhők birodalmába is betört és ott is uralkodó akar lenni. A gondolat már régi. Megvan Ovidius költeményében, Icarus és Daedalus történetében. A menekülés vágya, a kényszerítő szükség adta e gondolatot a Labirint foglyának. Tenyerükben puhított viasszal tollakat erősítettek össze s az így készült szárnyakkal elsőnek szálltak a könnyű, ember még nem érintette levegőbe. Icarus magasra talált repülni, közel a naphoz. Ez megolvastotta a viaszt s a vakmerő ifjú a tenger kék vizében lelte halálát. Íme ők kezdik meg a sort s Icarus a nagy eszme első áldozata! Évezredek mulva ugyan-ezt a munkát folytatják a Johannisthalban.

Érdekes ismerni e mező földrajzi fekvését, még csak alig két éves történetét s a munkát, életet, a mely rajta folyik. Sok tekintetben lehet a Rákos mezejével összehasonlítani. Rákos egykor apáink országgyűlési terme volt és egykor «ha csatára trombitáltak, mint a sasok víni szálltak» e mezőről; most azonban gyakorló-

Itt az idő, most vagy soha

Nagy czipővásár feltűnő, leszállított árban

Versenyárak
a kirakatban
láthatók

GOLDBERGER HENRIK

czipő- és úridivat-üzletében ■■■ Eperjesen. ■■■

Versenyárak
a kirakatban
láthatók

állapítani, hogy mely tagok képviselik Magyarországot? A gúnyos nyilak méltán érhetnek is bennünket.

Miként a vallás tanítja: benső hitünket külső jelek által is ki kell fejeznünk, azonképpen benső magyar érzésünkre, magyar voltunkat is kell, hogy külső jellel: magyar névvel hirdessük. A ki a magyar hazának szülőtte és jótéteményeinek élvezője, a ki a magyar nemzet kebelébe tartozik, annak erkölcsi és honfűi kötelessége szint vallani külsőleg is.

A névmagyarosításnak, véleményem szerint legfőbb akadályai az álszemérem. Idegen nevű honfitársaink leginkább ezzel szokták elűzni a névmagyarosítás érdekében hozzájuk intézett fölhívást: «Ha az apám, nagyapám jó magyar volt ezzel a névvel, miért szégyenleném én azt tovább viselni; aki ismer, tudja, hogy magyar ember vagyok!» Pedig a legtöbben ezt nem szívből mondják, mert további beszélgetés folyamán megtudjuk, hogy szeretnék ők a magyar nevet fölvenni, de restelik a névváltoztatást az ismerősök élcelődései miatt. Ebben az illetőknek nagy igazuk is van, mert ahelyett, hogy a nevét magyarosító egyént a hazafias elhatározásért társai mind megbecsülnék, gyakran akadnak közöttük egyesek, a kik élcelődnek a névmagyarosítóval, sőt összeszóalkozás esetén az egykoronás nevet, mint megbélyegző dolgot, vágják a szeme közé. Ezen sajnálatos állapotnak megszüntetése fontos nemzeti érdek.

Társadalmunkat ide érlelni elsősorban a népiskola van hivatva. A tanítónak minden oly alkalmat, a mely a névmagyarosítás megkedveltetésére kínálkozik, föl kell használnia. A gyorsan hevülő, a hazafias lelkesedésre oly készséges gyermeki szívet kell elsősorban megnyerni a nemes és hazafias eszmének. Az egységes Magyarország alapköveit a haza tanítóságának kell leraknia. Ha az alapkövek fogyatékosan rakatnak le, az építmény nem szilárdulhat meg: hol itt, hol ott bomlik meg az, s az építést folyton előről kell kezdeni. A hazafias eszmékért lelkesedő tanítóságnak minden alkalmat meg kell ragadnia arra, hogy a tanulók zsenge szívébe becsepegtesse a magyar név szükséges voltát, mint a magyar érzés elengedhetetlen külső kellékét.

A hazafias magyar tanítóságnak a névmagyarosítás érdekében teljesítendő munkában különös gondot kell fordítania nemzetiségi vidékeken a magyar nevű, de jelenleg idegenajkú tanulókra is. Iskoláztatások alkalmával érdeklődve szoktam a tanulók névsorát átnézni, hogy vajon hány és milyen magyarnevű, de jelenleg idegenajkú tanuló jár az iskolába? Nem is hinné az ember, mily nagy a magyarnevű, de magát elenleg idegenajkúnak valló lakosok száma! Ezek a magyar nevek megöröklött emléktáblái annak, hogy azok viselői magyar vérből származtak. A nehéz idők folyamán a magyarság érdekeit biztosító intézmények hiánya a nemzetiségi vidéken kisebbségben s elszórtan élő magyarság nagy részét nyelvilag az őt környező nemzetiség árjába sodorta. De miként az emlékkő megállítja a vándort s följúttja benne az általa

megöröklött seményt, azonképen álljon meg a tanító a magyarnevű de jelenleg idegenajkú gyermeknevelésnél is, kutasson a régi emlékek után, s újítsa föl azokat, keltse föl a magyarnevű tanulók szívében a magyar nemzethez való tartozás érzését s ezen fölkellett érzés megszilárdulását állandóan ápolja. Erősen hiszem, hogy valamint a magyarérvésű és magyarszívű, de idegennyelvű honfitársaink közül a megindult névmagyarosító munkásság nyomán mindjobban veszik igénybe a névmagyarosítást, azonképen a magyarnevű, tehát magyar törzsből származó, de a viszonyok folytán nyelvten és érzésben elidegenült honfitársaink közül is, az ide irányuló munkásság nyomán, nyelven és érzésben mindinkább többen lesznek visszavezethetők a magyar nemzet kebelébe, a hová egykor őseik is tartozának. Hogy a magyarnevű, de jelenleg magukat idegenajkúnak tartó honfitársaink ősei előzőleg a magyar nemzet kebelébe tartoztak, sok esetben kézzelfoghatólag: okmányilag is belgzolható. A nehéz viszonyok, a beházasodások, vallásváltoztatások okozták leginkább az elidegenülést. Nem egy helyen mutatta a magyarnevű, de jelenleg magát idegenajkúnak valló őseinek magyar nemesi levelét, s nem egy esetben hallottam, hogy az illető nagyapja, széppapja még más vallású s magát magyarnak valló volt. De hihetetlen is, hogy az, a kinek a neve: Barna, Bíró, Farkas, Gombos, Hosszú, Okos, Sággy, Szabó, Szűcs, Hunyady, Várhegyi stb., ne magyar eredetű legyen.

Az előadottakból kifolyólag a nemzetiségi vidéken, így tehát a vármegyében működő magyar tanítóság nemes munkássága is főképpen arra összpontosuljon, hogy:

1. az elidegenült magyarságot térítse vissza a magyar nemzet kebelébe;
2. a magyar haza és nemzet iránti szeretet és ragaszkodás érzelmeivel kapcsolatosan a névmagyarosítás útjait is egyengesse, s a nemes cél érdekében mindenekelőtt a nem-magyar nevű tanítók neveiket mielőbb magyarosítsák meg, hogy így ebben is jó példával járjanak elől.

Ha a tanítóság, főképpen az egyházi férfiakkal karöltve, a névmagyarosítás eszméjét alkalmas módon s alakban és tapintatos formában már az iskolában pengeti és állandóan felszinen tartja, akkor az eszme az iskolai életen túl is fokozatosan könnyebben fejlődhet, közszükségletté válhat s ellenállhatatlanul hódíthat, főképpen, ha az egyes hivatalnokok, gyárak, műhelyek, bányák tulajdonosai ezen névmagyarosítási ügyet felkarolják s annak terjedésére buzdítólag befolyanak. Az én buzdításomra is ezideig már több tanító magyarosította meg nevét, s hiszem, hogy egyidejűleg a tanítósághoz intézett buzdító körlevelém sem fog eredménytelenül elhangzani.

A tanítóság és lelkeszek munkáját a kulturegyesületeknek kell folytatniok, mint a hogy az ügyet jelenleg pl. az EMKE is szolgálja. Magyar bölcsen és a következőkben áldást hozólag járt el akkor az

EMKE vezetősége, a mikor a névmagyarosítás szolgálatába állt, s annak érdekében nemcsak erkölcsileg, hanem anyagilag is tevékeny működést fejt ki. A névmagyarosítót ingyen ellátja a szükséges nyomtatványokkal, felvilágosításokkal, az összes bélyegköltségeket fedezi s végül az egész ügyet is lebonyolítja. Ha az EMKE példáját összes kulturegyesületeink követnék, hiszem, hogy a tanítóság által elvetett, illetve elvetendő magvak idővel gazdagon gyümölcsöznenek, s magyar nemzeti mivoltunk a külsőségben is mindhatalmasabban domborodhatnék ki. Végül a nemes cél elérhetése érdekében a nagy társadalom is megbecsüléssel illesse a nevükben is megmagyarosodott egyedeiket, hogy így a névmagyarosításért senkit se érhesen lekicsinylés avagy kigúnyolás.

«Sáros»-nak.

«Hol nem győzől okkal, vágj közbe botokkal.» Ez a jelszava fiatal laptársunknak, a Sárosnak, a mely «Ultimátum Carszkoje Zelo» címen elkötetett cikkére vonatkozó s mult számunkban megírt reflexióinkra válaszolva, esetlen kapkodásában, argumentumok híján, személyes térre akarja terelni a polémiát.

Ne tartson tőle, nem követjük. Egészséges fízlésünk tiltja az efféléit, de mult cikkünk keretéből kihagyunk egyet mást kiméletből, melyre Ön nem tarthat már jogot s ezt akarjuk most elmondani.

Köztudomású tény, hogy Ön a Kath. Sajtóegyesület támogatásával s áldozatkészségéből született meg s így morális kötelessége a katolikus ügyeknek teljes szolgálatába szegődni. Már pedig tudnia kellene azt, hogy a chelmi föld szándékolt elrablásával nemcsak a lengyel királyság szétdarabolása fog járnai, hanem az ott élő 800,000 görög-szertartású római katolikusnak az orosz orthodox, tehát akatholikus egyházba való bekebelezését is maga után fogja vonni.

Eltételezve tehát attól, hogy az évszázados történelmi alapokon nyugvó ideális lengyel-magyar barátság természetszerű követelménye akaratlanul is részvétre s tiltakozásra készíten bennünket akkor, midőn testvérmizetünkre a zsarnok kéz újabb csapást mér, Önnek, mint a katolikus sajtó egyik hivatalos képviselőjének, legelsősorban kötelessége lett volna a lengyel hölgyek kiküldöttjének ügyét teljes erejével felkarolni.

S Ön e helyett malicziával pellengérré igyekezett állítani ezt a minden magyar embernek és minden katolikusnak szent ügyet, s megtette azt mint par excellence katolikus sajtó-organum.

EPERJESI SZÉCHENYI-KÖR.

Dr. Vályi János gör.-kath. püspök halála gyászba borította a Széchenyi-kört is, melynek a megboldogult jótévedője és tiszteleti-

és küzdőtere a levegő harcosainak. Johannisthal is közel van a birodalom fővárosához, a mint a Rákosmező Budapesthez. Johannisthal is nagykiterjedésű pusztaság, a hol látásunknak határa van nagy színek állanak, a melyekből — ha kapjuk kinyilik — óriási sáskához hasonló, szárnyas szörnyetek gurulnak ki s egy darabig göröngyről göröngyre zökkenvén, lassan a levegőbe emelkednek. A körben vonuló korlát a nézők százezreit tartja vissza attól, hogy illetlen lábbal a szent földet tapossák. Lovasrendőrök, szép nyalka legények, adnak a gyenge fakorlátnak erőt és hatalmat. Jóval a nézők háta mögött, mint egy második sánc, veszi körül a teret egy négy méteres falpalánk, a melynek tizenkét kapuján át jutni a mezőre. Ez csaknem ezerholdnyi területű; legnagyobb hossza harmadfél, legnagyobb szélessége pedig másfél kilométer.

1909. szeptember huszonharmadikán volt a versenyter ünnepi megnyitása. Ezzel a nappal kezdődött egy híres nemzetközi röplőverseny s ezzel a nappal kezdődik a tér világtörténelmi szerepe és nevezetessége. Azóta hat ízben volt rajta egy-egy hétig tartó nemzetközi verseny s azóta nap nap után szállnak föl innen a levegő merész utasai. Most már alig törődnek azzal, hogy borús-e az ég; esős-e vagy szeles-e az idő. Az első, a ki vérevel szentelte föl e pályateret, Bukemüller volt. 1910. május tizedikén gépével nekiment egy épületnek s néhány pillanat múlva elszállt lelkével a másvilágra. Alig két héttel később követte őt Schendel György. Ez, a ki a magasságversenyben a legnagyobb díjat nyerte el, ezer méter magasságból zuhant alá s utasával együtt szörnyethalt. Ez év szeptemberében, a verseny utolsóelőtti napján, Engelhard kapitány járt szerencsétlenül. Neve nálunk is ismeretes a júniusban tartott budapesti versenyekről, a hol nagy merészségével

tűnt ki és tűnt fel. Azon a szerencsétlen pénteki napon gépe harmincz méternyi magasságban mondta föl a szolgálatot s onnan kellett társával együtt a halál karjaiba esnie.

A harczot, a munkát e veszteségek és kudarcok még csak nem is zavarják. A szerencsétlenséget követő napon még ott látjuk az összetört gép kisebb roncsait, töredékeit s máris új küzdelemre ké zülnek a harczosok s máris százezen várják türelmetlenül az új látványt. Az ötpercenként érkező vonatok egész hadakat hoznak. A nagy mezőnek a tribünök előtti terét pedig az automobilok valóságos tábora lepi el. Pedig az ég felhős, az idő szeles és esőre hajló. A versenybírák emelvényén sokáig a fehér zászlót tépi a szél. A fölzállás kétséges. De íme, az árgus-szemű nép észreveszi, hogy a zászlót leveszik s izgalommal lesi, hogy feketét vagy pirosat vonnak föl helyébe. Ezer meg ezer torok örömkurjantása között röptül föl a piros lobogó a pózna tetejére. A verseny megindul. Egymásután és könnyedén gördülnék ki a színekből a gépek. Óriási madárszörnyetek hinned, a melyek egyideig pacsirra módjára futnak a földön, azután föl! Egyesek kezdetben olyan közel köröznek a földhöz, hogy csaknem horzsolják a lovasrendőr csákójának lándzsáját. Mások csakhamar fölzárnálnak a felhők felé, a birodalmukban megzavart madarak nyomába. Nemsokára már tiz-tizenkét gép kovályog-kavarog, zúg-búg a fejünk fölött a közelben s távolban. Az egyik már olyan magasan jár, hogy éppen csak veréb-nagyságúnak látszik, majd szűnyognak tűnik s zugás-búgása is már csak nehezen hallható szűnyogdongás. Végül a fekete pont is eltűnik. Talán a felhők mögött jár vagy még az égbolton magasan elvonuló felhő alatt? Egy óra is elmúlik, talán kettő is eltelik, míg újra megjelen az őt bámulva keresők szeme előtt.

Már megláthatjuk a kis deszkán ülő gyarló embert, a levegő királyát. De, mintha játszanék velünk: üstökös-ként ismét az ég végtelenségébe vész.

A többiek sem akarnak rosszabbak lenni a biplan-nál. Ucczu utána! És az a tucatz gép kering és szállong és lebeg és fordul és emelkedik az égbe és ereszkedik a földre. Melyiket nézzük, melyiket köressük? Milyen csudás a fölfelé szárnyaló és milyen érdekes és bámulatos ereszkedésében az, a mely most ért a földre s vígan gördül a maga színjébe, a maga otthonába! Szemünk elfáradt, nyakunk megfájdult, agyunk kimerült a cikkkázó mozdulatok figyelésében. — Az ég közben kiderült. A felhők széleiről a lenyugvó nap sugárkévei áradnak s az aranykoszorút vetnek a pályaterre. A Teremtő is örül nagyratörő teremtményének alkotásán. Nem méltatlannak adta lényének egyik szikráját — az isteni szikrát!

A nagy munkából a nő is kiveszi a maga részét. A nagyotakarók és a rettenthetetlenek közt ott van a női nem képviselőiben Beese Melli kisasszony, az első német nőaviatikus, a ki szeptemberben tette le a pilóta-vizsgát. Egy Etrich-Rumpler-gép csónakjában ül s férfi-kézzel kormányozza «Galamb»-ját. Nem igen magasan száll és gyakran ereszkedik a földre; de mikor a legtöbb társa meglegelte a versenyt és mikor a nép már eloszlik, a hold meg ezüst képevel ott mosolyog az égen, akkor ő nekivág merészen az égnek. Szíve nem gyöngé női szív, elméje nem tétovázó, ingadozó női elme s idegzete erős, mint az égetett aczél. Pedig onnan a levegőből jól láthatja azt a szomorú helyet, a hol tegnap pályatársa olyan szomorú véget ért. Nem, most már nem láthatja, olyan messze van: tán túl már a fellegeken.

Azok a léghajók, a melyek csaknem mindennap óriási szörnyetek gyanánt kovályognak Berlin szürke

tagja volt. Az elnökség kifejezte őszinte részvétét s halálára való tekintetből a nov. 22-iki hangversenyt is elhalasztotta. A temetésen a Széchenyi-kör választmányi tagjai nagy számban jelentek meg.

A Lévay-ünnepély. A nov. 19-iki Lévay-ünnepély Miskolcson egyike volt a legszebb, legmeghatóbb, legfenségesebb ünnepségeknek, melyeket hazánkban rendeztek. Azzá tette a megjelent kiváló írók tömege, s az a nagy szeretet, melynek ez a 86-éves örökifjú örvend Borsodmegye-, sőt országszerte. E szép ünnepélyen a Széchenyi-kört dr. Wallentinyi Samu titkár képviselte, a ki személyesen adta át a Mikes költőjének Széchenyi-körünk legmelegebb üdvözlését.

Népszerű előadás. A Kör november 26-ikán d. u. 5 órakor a Vigadó nagytermében népszerű előadást rendez a következő műsorral: Szavaltat. Előadja Fábry Ernő theologiai hallgató. Dobsina és a sztraczenai völgy. Vétített-képekben bemutatja Frenyó Lajos kollégiumi főgimnáziumi tanár. «Zinka Panna.» Előadja Oravszky Rezső, zongorán kíséri Lechnitzky Gyula, hegedűn Engler András és Visnyai György ev. tanítóképző-intézeti tanulók.

Irodalmi este. A Kör II-ik irodalmi estjét november 29-ikén, d. u. 6 órakor a Vigadó kistermében tartja meg. Csengey Gusztáv olvassa fel ez alkalommal egyik bájos novelláját. A népszerű költő ez előadására ezúton is felhívjuk az intelligens közönség figyelmét.

A Kör kasszeben-vidéki választmányának szünügyi bizottsága nov. 18-ikán, táncszal egybekötött műkedvelő-előadást rendezett. Színre került a budapesti Nemzeti Színház nagy-sikerű műsordarabja: Gabányi Árpádnak «Az apósok» cz. vígjátéka. Elmondhatjuk, hogy elsőrangú szintársulattól sem láttunk jobban rendezett s kitünőbb összetanulással előadott darabot, mint ezt. Szünügyi szak-választmányunk elnöke: Freudenfeld Ferencz gyógyszerész fáradságot nem ismerő buzgóságának s körültekintő ügyességének, rendezőtalentumának köszönhetjük mindezt. De méltók a dicséretre a szereplők is, összesen és egyenként. A czímszerepeket Freudenfeld Ferencz és dr. Klein Samu játszották. Az előbbi kitünő alakításával állandó derűtségekben tartotta a közönséget, az utóbbi szintén méltó elismerést aratott. Ruttkay Ödön egészen b-lelte magát a fiatal férj szerepébe, Altmann Elek ügyességét, rátermettségét már nagyon jól ismerjük. Egészen jól alakít Saárossy József, ki Zab Feri szerepében megkacagztatott bennünket; tapst aratott Dévai Emil is. A hölgyek közül Vaszky Aranka a színpadon való otthonias, kedves megjelenésével, Rosenberg Irmus bájos játékával már

egén, szintén Johannisthalban laknak. Onnan indulnak újtukra vagy sétájukra, különösen a mikor az uralkodóház tíz-tizenkét tagját viszik oda föl, a hova hétköznap halandó nem juthat.

Mikor Zeppelin százméteres, ágyúlőveg alakú léghajóit látom, mintha megvalósulnának gyermekkorom fantasztikus álmai, a melyeket Verne a regényeivel a lelkembe varázsolt. A hódító Robur, a levegőt meghódítani akaró Robur, gépének többé-kevésbé másai a mostani repülőgépek. Az utazás a holdba, meg az utazás a hold körül olyanfajta vasból öntött Schwabengéppel történt. A következő kor gyermekmeséi nem a vizekben és a sötét föld alatt élő szörnyekről fognak szólni, — hiszen ezek nem érdekelnék a gyermekeket, — hanem holmi levegőbeli csudákról. A mese hallgatója ismét hinni fog a röpülő sárkányokban. A dadák meg azzal fogják ijesztgetni az engedelmessé nem akaró gyermekeket, hogy mindjárt lejön az a nagy Zeppelin-bubus és elviszi a holdba, vagy a felhőkbe a rossz gyereket.

És csodálkozhatunk-e azon, a min én a minap megütököztem? Egy tanteremben a tanár és tanítványai a legnagyobb elmerüléssel dolgoztak, a mikor a jól

ismerősök; Bohus Aranka bátor fellépésével tűnt ki, Glüek Lola a szobacizmus szerepében volt nagyon kedves. Külön ki kell emelnünk Sperling Henriket, ki ügyes sűgásával megkönnyítette a játékot. A közönség állandó derűtsége a darab sikerét bizonyította. Az előadást táncmulatság követte. A kicsi, de jókedvű társaság egész reggelig kitartott s a fiatalság fáradhatatlanul táncolt. A következők fizettek felül: özv. Groszmanné úrasszony, Pécsújfalváról 10 kor.; Holczinger Imre és dr. Schwarcz Vilmos 2—2 kor.; Feld Vilmos, Pasa Imre és Korcsmáros János 1—1 kor.-t. A felülfizetők s azok, a kik a színpad berendezésében támogattak bennünket, fogadják hálás köszönetünket.

H I R E K.

— **A Sárosmegyei Pártfogó Egyesület december hó negyedikére hirdetett közgyűlését január hónapra halasztották el.**

— **Személyi hírek.** Náray-Szabó Sándor, a vallás- és közoktatásügyi m. kir. minisztérium államtitkára, nov. 22—23-ikán városunkban tartózkodott. A magyar kormány képviselőjében résztvevő nagylelkű püspökünk temetésén.

Kösch Árpád, lapunk kiadótulajdonosa, egészségének helyreállítása céljából néhány heti tartózkodásra Abbáziába utazott.

— **Püspöki helynök.** Az eperjesi gör. kath. káptalan nov. 20-iki ülésében püspöki helynöknek Kovalicsky Kornél nagyprépostot, pápai prelátust választotta meg. Ugyanezen ülésében az interkaláris időre a püspöki vagyon kezelésével Kovalicsky Zeno és dr. Vojtovich József kanonokokat bízta meg.

— **Zsebráczky Géza búcsú-zása.** November 12-ikén (vasárnap), 17 évi áldásos működés után búcsúzott Palocsa község érdemdús lelkipásztora, Zsebráczky Géza róm. kath. plébános híveitől a szószékről. Szavai lefihatalan hatást tettek, olyannyira, hogy hangos volt a templom a nép zokogásától. A hála és szeretet megnyilvánulását szép ünnepség keretében róta le egész Palocsa község. Istentisztelet végeztével a közönség a plébánia előtti térségen összegyülekezett, hogy elbúcsúztassák szeretett lelkipásztorukat. A kis óvodások nevében Horváth Dussi, az elemi iskolások nevében Oppenheimer János magyarul és Girgósok Teréz pedig tótul szívreható kis beszéddel búcsúzott attól, kinek úgy az áll. óvoda, mint az iskola felállítását köszönheti. Horváth Károly és Mikó Dániel a tantestület nevében búcsúzott, mint gondnoksági elnöktől. A község nevében Duch Mihály bíró, az izr. hitközség nevében Feldmann Jenő szép beszéd keretében emlékezett meg a leghálásabban azon igazán tapintatos lelkipásztori vezetéséért, a melylyel a különböző vallásfelekezetűek között a teljes egyetértést biz-

isvert sajtószertű zűgás-bűgás — mint egy kisebb égdörgés vagy talán mint a szférák zenéje — észrevételei a tanárral, hogy az udvar fölött egy Zeppelin-léghajó jár. A tanítás nyomban félbeszakadt. Üsse a kő! — «Nézzük csak a mi Zeppelinünk!» — buzdította a tanár a hallgatóit, pedig fölösleges volt a buzdítás, mert mind az ablakokhoz futottak. Előbb nem is jutott eszükbe a munka, míg a léghajó a látóhatárból el nem távozott. Aztán is mindenkit sokáig a maga megmozgatott képzelete foglalkoztatott.

Esténként és éjjelenként az éj sötét tengerében villanynyal megvilágított léghajó uszkál s alsó falára vetített színes hirdetései szórakoztatja az utcán járókat és az otthon lévőket egyaránt. Minden ablak megtekint bámoló fejekkel, mintha legalább is két császár ünnepi bevonulását várnák.

Ezek után nem fogunk csodálkozni, ha egy lelkes német tanár önérettel és büszkeséggel így szól Johannisthalról: Az utókor gyermekei az egész kerek földön csakúgy fogják tanulni az iskolákban, hogy mi történt a Johannisthalban, a mint mi tanultuk a Marathonnál és Thermopylainál történt eseményeket.

Petrovan Oszkár.

tosította. Az ünnepélyt alkalmi ének nyitotta meg, valamint az is zárta be, melyet az áll. iskola tanulóifjúsága adott elő. Este Oppenheimer János uradalmi intézőnél 30-terítékes búcsúvacsoara volt, melyre úgy a helybeli, mint a környékbeli intelligencia meg volt híva, hol számos felköszöntő hangzott el az ünnepekre.

— **Eljegyzések.** Poloczeb Róbert, a Lizits és Poloczek építési vállalkozó cég beltagja, nov. 16-ikán jegyezte el Divald Klárikát, Divald Lajos fénynyomdatulajdonos bájos leányát.

Nádaskay Sándor városi főpénztárnok Izabella leányát nov. 20-ikán jegyezte el dr. Németh Károly orvos.

— **A Lenke-kert** mű-, kereskedelmi- és tájkertészet Eperjesen (rendelésekre felvételi iroda: Fő-u. 83.), ajánl menyasszonyi, nyoszolyolányi csokrokat, alkalmi virágajándékokat a legmodernebb kivitelben, mérsékelt árak mellett!

— **Kérelem a közönséghez.** A Sárosvármegyei Jótékony Nőgyűlet ezúton is tisztelettel kéri a közönséget, hogy a szükséges varrnivalót szíveskedjenek az Erzsébet-árvaházba beadni, a hol az árvaleányok azt igen jól és olcsón készíttik el. Az árvaház gondnoknője, Szecskás Gizella kisasszony mindenkinek a legnagyobb készséggel ad az árvaházban felvilágosítást.

— **Ügyvédi-kamarai elnökválasztás.** Az eperjesi ügyvédi-kamara november 21-ikén választotta dr. Propper Adolf elhalálása folytán új elnökét. Elnökül egyhangulag Klefner Gyula eddigi helyettes-elnököt választották meg. A kamara ügyésze, dr. Sonnenschein Simon, üdvözölte az új elnököt a kamara tagjai nevében, mire az elnök meghatottan megköszönte a bizalmat; elnökhelyettesül dr. Rosenberg Teofil ügyvéd lett megválasztva. A kamara tagjai a választás után az elnökök által rendezett banketten vettek részt és a kedélyes mulatság csak hajnalban ért véget.

— **Jubiláló számvevőségi főnök.** Halmi Ede, pénzügyi számtanácsos, az eperjesi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőség főnöke f. é. nov. 14-ikén töltötte be állami szolgálatának 25-ik esztendejét. Kartársai őt ezen alkalomból meleg ovációkban részesítették. A számvevőségi tisztikar üdvözlését lendületes beszéd kíséretében Szentiványi Béla, pénzügyi számvizsgáló tolmácsolta, átadva a hivatali testület nevében az ez alkalomra előkészített ezüstművű díszes emléktárgyat, s szerencsekívánataikkal úgy a kir. pénzügyigazgatóság, mint a kir. adóhivatal megjelentek részéről is felkeresték. A jubiléus még alig mult fél éve, hogy a testület élére főnöki megbízatást nyert s tárgyilagos-sága, pártatlansága, pontossága által máris kartársai szeretetét és bizalmát sikerült kiérdemelnie.

— **Közgyűlés.** A Sárosvármegyei Mezőgazdasági Szesztermelők Szeszfinomító és Szeszérékesítő Szövetkezete nov. 20-ikán tartotta rendes közgyűlését, melyen az előterjesztett mult évi mérleg egyhangulag elfogadtatott.

— **Halálozások.** Dobránszky Gyula joghallgató nov. 20-ikán 22-éves korában elhunyt. Városunk sportközönsége a boldogult nevét jól ismerte. Az Eperjesi Torna- és Vívóegylet egyik legkiválóbb tornász- és atléta-tagját vesztet el. A család a gyászbeszéd alkalmából a következő gyászjelentést adta ki: «Alulírottak — úgy saját, mint a nagyszámú rokonság nevében is — fájdalomtelt szívvel jelentik a felejtethetlen legjobbj gyermeknek, testvéremnek, sógorának: Dobránszky Gyula joghallgatónak 1911. évi november 20-ikán reggel 2 órakor, hosszas szenvedés s a halottak szent-ségének ájtatos felvétele után, 22-éves korában történt gyászos elhunytát. A drága elhunyt hült teteme november 22-ikén, szerdán d. u. 3 órakor fog a halottasházból (Lőcsei-út 64.) a róm. kath. egyház szertartása szerint a helybeli sírkertbe örök nyugalomra tételni. Az engesztelő szentmise-áldozat pedig nov. 23-ikán d. e. 9 órakor fog a megboldogult lelkiüdvéért a helybeli plébániatemplomban a Mindenhatóknak bemutatni. Eperjes, 1911. november 20. Áldás és béke drága poraira! Dobránszky György és neje szül. Ligd Anna mint szülők. Dobránszky Mária, Divald Kornélné,

UHL MATH. virágüzlete

KASSA, Fő-utca 81. sz.

Színházi koszorúk, csokrok, kosarak minden nagyságban és árban.

Gyászkoszorúk szalaggal és felirattal minden kivitelen.

Virító Cyklamen, mely egész télen virít, darabja 1 korona, szobafenyő (Aurokaria) 4 kor.-tól fejjebb, pálmák 1 kor. 20 fill.-től fejjebb, virághagymák a legolcsóbb árban.

A legkisebb megrendelés is pontosan és nagy gondal lesz elkészítve s csomagolva.

□□ Képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve. □□ Sürgőnyezim: Uhl, Kassa, □□ Telefon (Interurban) 202

Ajánlja a legszebb báli csokrokat, legyezőket, mellcsokrokat, laza, drótnélküli csokrokat. ■ Gyönyörű eljegyzési fantasie-tárgyak, különleges menyasszonyi csokrok, a legújabb Bieder-meier-stilben, stikkelt fátyol-díszszel.

≡ Nyoszolyóleány-csokrok a ruha színe szerint készülnek. ≡

szül. Dobránszky Ilka, Dobránszky József és Anna, mint testvérek. Divald Kornél, sógora. Divald Gyurka és Kornélka, unokaöccsei,

Praesenszky Géza, a héthársvidéki jegyző fia, 36 éves korában november 17-ikén meghalt.

— **A Lenke-kert** mű-, kereskedelmi- és tájkeresztet Eperjesen (rendelésekre felvételi iroda: Fő-u. 83.), ajánlja előkelő és kiválóan művészi kivitelű gyászkoszorúit igen mérsékelt árak mellett!

— **Élőhal** állandóan kapható *Schnitzer* Samu-nál, Fő-utca 97. sz. alatt; telefon 149.

— **Kollégiumi igazg.-választ-mány.** Kollégiumunk igazgató-választmánya nov. 19-ikén *Tahy József* felügyelő és *Korbély Géza* lelkész kettős elnöklése alatt népes gyűlést tartott. Mindkettőt a tiszai ev. egyházkerület kassai közgyűlése egyhangúlag választotta meg a Kollégium elnökeinek s az első gyűlésen a két elnök melegen üdvözölte egymást s kölcsönös támogatással ígérték általános helyeslés között a főiskola anyagi és szellemi ügyeinek lelkes szolgálatát. A lelépett eddigi koll. felügyelőről, dr. *Schmidt* Gyuláról, kinek az egyházkerület kassai közgyűlése, közel 30 évi felügyelői munkásságát — *Geduly* püspök által személyesen is Eperjesen — hálás elismeréssel méltányolta, melegen emlékezett meg lelkes beszédében *Tahy* felügyelő azokról a hűséges szolgálatokról és nagy alkotásokról, a melyek főiskolánk utóbbi évtizedeiben *Schmidt* Gyula felügyelőségéhez fűződnek. A nagy tűzvész után ő állította helyre s egy emelettel emelte a Kollégiumot, nagy része volt a főgimn. állansegély kieszközlésében és fokozatos emelésében, *Zelenka* püspökkel egyetértőleg létesítette az egyházkerülettel az üdvösnek bizonyult szerződést, megépítette a konviktust s felállította a tiszai egyházkerület újabb legnagyobb alkotásaként az árok-utcai Theol. Otthont. Évtizedeken át az ő fejében és kezében összpontosultak a Kollégiumnak rohamosan fejlődő anyagi és szellemi ügyei, a melyeknek mindvégig a tanári-kar támogatásával lelkes harczosa, munkása és fejlesztője volt nagy energiával és kitartással. *Tahy* méltatásait lelkes éljenzések követték. E lélekemelő jelenet után a választmányi ülés az újabb főgimn. beruházási állansegély feltételeit és elfogadását határozati erőre emelte, mely ügyet *Gömöry J.* igazgató terjesztette a közgyűlés elé. Kettős elnökségünk lelkes munkássága elé nagy reménnyel és várakozással tekintenek a Kollégiumban. Mi is szívesen üdvözöljük!

— **Szemgyógyintézet van Miskolcson.**

— **Kelengyék** a legegyszerűbbtől a legdésesebbig egészben vagy részben; mindennemű aszures és fehér-hízmés a legutányosabb áron a Női Ipariskolában (Fő-u. 73.) készül.

— **Uzsonna az Erzsébet-árvaházban.** Nagy örömet szerzett a Sárosvármegyei Jótékony Nőegylet árváinak *Mikler* Károlyné asszony a mult csütörtökön azzal, hogy őket egy uzsonnával megvendégelte. Megható volt a szeretetnek az a megnyilvánulása, a melylyel az árvák jötevőjüket körül-vették s mi is az őszinte elismerésnek adunk kifejezést a nemeslelkű úrnő előtt, a kinek a Sárosvármegyei Jótékony Nőegylet érdekében kifejtett áldozatkész buzgósa mindnyájunk előtt ismeretes.

— **Növendékhangverseny.** *Novák* József zenetanító növendékeivel decz. 3-ikán délután 5 órakor a Rákóczi Kath. Kör nagytermében hangversenyt rendez, melyre a meghívókat a napokban fogja szétküldeni. A műsor 12 pontból áll.

— **Friss balatoni fogások**, valamint különféle *dunai* halak minden *pénteken* kaphatók *Kun Sándor* fűszer- és csemege-üzletében. Telefonszám 137.

— **A korcsolyapályára** a korcsolyázási évad tartamára, a pálya nyitvatartásának ideje alatti jegyárúsításhoz — esetleg napi-díjak mellett — *elárúsító*-nőt keresek. *Theiss* Ármin, egyesületi pénztáros.

— **Névmagyarosítás.** *Grünbaum* Kálmán eperjesi lakos, a Moskovics anatómiai cipőgyár eperjesi fiókjának vezetője, nevét *Gyarmatra* változtatta át.

— **Játék a halál.** Borzalmas az a játék, a melyet az állatszeliidítők a ketreczekbe zárt fenevadakkal űznek. Erről az izgató mesterségről emlékszik meg a pompás tartalmú *KÉPES HÉT* legfrissebb számában *Royal James*, nyugalomba vonult állatszeliidító. A *KÉPES HÉT* a művészi elrendezésű, aktuális képeken kívül a Mulatózó Pestiék illusztrált cikket, *Zsoldos* László, *Móricz* Pál, *Georges Casella*, *Mallon Florence*, *Hervay Frigyes Miklós Jenő*, *Pollermann Arthur* novelláit, *Szomaházy István* szenzációs regényét és *Arzéne* *Lupin* izgalmas ka'andjait közli. Tehát olyan bőséges olvasnivalót nyújt, mint egyetlen más hetilap sem. Egyes száma 20 fill., mindenütt kapható. A *KÉPES HÉT* szerkesztősége és kiadóhivatala: Budapest, V., Alkotmány-u. 18.

— **Eperjesi Leányegyesület.** Az a nemes cél, hogy Eperjes város leányai iskoláik befejeztével tovább gyarapítsák ismereteiket, fejlesszék szellemüket és az összefogás ápolásával áldozhassanak a női erények egyik legszebbikének, a jótékony-ságnak is: egyesületbe tömörítette a nemes célért lelkesedőket. Az alakuló Leányegyesület nov. 25-ikén a Széchenyi-kör helyiségeiben tartotta rendkívül népes előkészítő-értekezletét, a melyen *Vöröss* Sándor tanár ismertette az egyesület célját s indítványozta, hogy az alakuló-gyűlés előkészítésére válassza meg az értekezlet az előkészítő-bizottság tagjait. Az előkészítő-bizottság elnöke lett: *Várkonyi Szerén*, tagjai: *Blazsek* *Mária*, *Dóbiás* *Ida*, *Fleischmann* *Elza*, *Hódinka* *Alice*, *Jelenik* *Emma*, *Kazinczy* *Erzsébet*, *Kribel* *Etelka*, *Morócz* *Karola*, *Schwartz* *Rózika*, *Vági* *Mária*, *Zavatzky* *Irén*.

— **Karácsonyi vásár** alkalmából már most kerülnek eladásra, *rendkívül olcsó árakban* a legújabb nőruhakelmék, szőrmék, boák és karman-tyúk, decz. 31-ikéig. Legjobb alkalom olcsó és jó ruhák beszerzésére! Vételre való kényser nélküli megtekintését szívesen ajánlja *Zavatzky* Szilárd divat- és vászon-kereskedése, Eperjes. Minták vidékre bérmentve.

— **Budapesti zongorahangoló**, a «Harmonium» r.-társ. képviselője, jelenleg városunkban időzik és zongorahangolást vállal. Előjegyzések *Hoffmann* *Ferencz* karmesternél, *Káldi* *Soma*, *Novák* *József* zenetanároknál és lapunk kiadóhivatalánál fogadtatnak el. Vidékre is megy.

— **A Vöröskeresztegylet megalakulása Kiszzebenben.** *Semsey* *Boldizsárné*, Sárosvármegye főispánjának neje akciót indított oly célból, hogy a Sárosvármegye területén régebben fennálló vöröskeresztegyleti fiókok újjárendeljenek. Ez akció első eredménye a kiszzebeni fiókegylet újjábeszterése. November 22-ikén d. u. 3 órakor a kiszzebeni városháza tanácskozótermében egybegyűlt Kiszzeben intelligenciája. Az Országos Vöröskeresztegylet elnökségének képviselőiben és megbízásából megjelent *Semsey* *Boldizsárné*, az eperjesi fiókegylet elnöke és *Gömöry* *János*, annak titkára. *Semsey* *Boldizsárné* elfoglalván az elnöki széket, meleg szavakban üdvözölte és kitartó, lelkes munkára buzdította a jelenvontakat. *Altmann* *Gusztáv* ev. lelkész szép szavakban köszönte meg a főispánné ömeltóságának, hogy akciójába Kiszzeben is bevonta, s hogy az alakuló-közgyűlésen megjelent; beszámolt ezután a taggyűjtés eredményéről *Gömöry* *János* a vöröskeresztegylet áldásos munkásságáról emlékezett meg, ismertette az egyesület szervezetét. Végül a tiszviselői kar megválasztására került a sor. Elnök lett: *Hartsár* *Péter* r. k. prépost-plébános és *Ruttikay* *Aladár* kir. ítélőtáblai bírő neje, pénztáros *Altmann* *Gusztáv* ev. lelkész és titkár *Martincsek* *Márton* ev. lelkész. Végül *Bánó* *Árpád* főszolgabíró, az egyesület tagjainak éljenzésétől kísérvé, az elnökölő főispánnéknak köszönetet mondott a közgyűlés vezetéseért.

— **Hajfonatok, hajbetétek** *Bilich* *Ferencz* színházi fodrásznál, Eperjes, Fő-u. 63. Vágott és kifésült hajat veszek.

— **A joghallgatók létszámát** az 1911—12. tanév I. félévében közzéteszi a HIVATALOS KÖZLÖNY nov. 15-iki száma. A létszám, valamint az elmúlt tanév I. félévéhez viszonyított emelkedés (+), illetve csökkenés (—) a következő: budapesti tud. egyetem jog- és államtudományi kara 3585 (— 196); kolozsvári tud. egyetem jog- és államtudományi kara 1624 (+ 46); a tíz jogakadémia 1516 (— 2). Az egyes jogakadémiák népessége a következő: 1. *Eperjes* 300 (— 5), 2. *Pozsony* 245 (— 4), 3. *Kassa* 172 (— 14), 4. *Nagyvárad* 169 (+ 14), 5. *Pécs* 136 (+ 18), 6. *Máramaros* 129 (— 9), 7. *Debreczen* 126 (+ 4), 8. *Eger* 109 (±), 9. *Kecskemét* 69 (— 5), 10. *Sárospatak* 54 (— 1).

— **A Széchenyi-szálloda éttermében** a legízletesebb és legolcsóbb étkezés vehető abbonálásban. Villásreggelik és társasvacsorák a legutányosabb árban. Finom hegyaljai borok, minden időben frissen csapolt sör és pontos kiszolgálás.

— **Nyugtázás.** Az eperjesi vas- és fém-munkás-íjűség nov. 19-ikén rendezett táncmulatsága alkalmából a következő felülfizetések folytak be: 10—10 kor.-val: *Berson* *Marcell*, *Buchner* *Sándor*; 5—5 kor.-val: *László* *Gábor*, *Micsák* *Károly*; 4 kor.-val: *Gubcsó* *Gyula*; 3—3 kor.-val: *Eichenbaum* *Lajos*, *Klein* *Sámuel*; 2—2 kor.-val: *Czoczek* *Károly*, *Finta* *Balázs*, *Hertzka* *Simon*, *Popielek* *József*, *Antolik* *Tamás*, *Katona* *Jánosné*, *Findl* *Géza*; 1 kor. 60 f.-rel: *Schönviczki* *András*; 1 kor. 40 f.-rel: *Varga* *József*; 1 kor. 20 f.-rel: *Dite* *Venczel*; 1—1 kor.-val: *Sch. F.*, *Zselinkó* *Bertalan*, *Erdélyi* *János*; 80—80 f.-rel: *N. N.*, *Pollák* *Endre*, *N. N.*, *Márkus* *N.*, *Weintraub* *Henrik*, *Handlovics* *Miklós*, *Kis* *N.*; 60—60 f.-rel: *Szabó* *János*, *Wrbny* *Pál* és *Márton* *Ferencz*. A jótékonycélra történt ezen felülfizetésekért hálás köszönetmond a rendezőség.

— **Magyar sör kitüntetése Turinban.** A *Kőbányai Polgári* *Serfözde* a turini világiállításon a legmagasabb díjjal, a Grand Prix-vel lett kitüntetve. Ezen világhírű sörgyárunk méltán büszke lehet a kitüntetésre, mert Turinban a világ leghíresebb sörgyárai adtak egymásnak találkozót.

— **Az eperjesi távbeszélő-központ** a magyar-osztrák csereforgalomra érvényes díjszabás és egyéb feltételek mellett részvesz a Jablunkauval való helyközi távbeszélő-forgalomban. A beszéletési díj ezen viszonylatban 3 percenként 2 kor. Stürgös beszéletekért a rendes díj háromszorosát, a díjköteles szolgálati értesítésekért (beszélgetésre való meghívásért) pedig 1 koronát kell fizetni.

— **Kairóba** vagy *Madeirába* menni tudóknak nagyon költséges dolog és csak igen jómódú emberek tehetik. De sok esetben ez nem is szükséges. Nyugodtan maradhatunk a hazában és mégis elháríthatjuk komoly tüdőbajnak a veszélyét, ha kellő időben a megfelelő szert alkalmazzuk. A ki mindennap néhány teáskanálnyi *Sirolin* «Roche»-t vesz, mihe'lyt légzőszerveinek legkisebb gyengeségét, vagy baját észreveszi — legyen akár csak egy látszólag csekély hurutról vagy nátháról szó —, az a legtöbb esetben minden komolyabb tüdő- vagy gégebetegségnek biztosan elejét veszi. *Sirolin* «Roche» mindenütt kapható és nagyon kellemes ízű.

— **A Kiszzebeni Izr. Jótékony Nőegylet** november 19-ikén, *Rosenfeld* *Ignáczné* elnöklése alatt évi rendes közgyűlést tartotta. Elnök megnyitó-beszédében az évi jelentést terjesztette elő, mely részletesen beszámol az egylet évi működéséről. A jelentés szerint az egylet ezen évben is, 623 kor. 70 fill. kiadásával sok nyomort enyhített, sok öreg, beteg, özvegy s árva könyvet szarította föl; a közgyűlés fényes igazolásával annak, hogy az egylet magasztos feladatának magaslatán áll, megelégedéssel s örömmel vette tudomásul. A zárszámadások felülvizsgálása s a felmentvény megadása után 210 kor. összeget a közgyűlés azon célból szavazott meg, hogy ezen összeg, úgy, mint minden évben, az idén is, a zord időjárás beálltával, a szegények között valláskülönbség nélkül osztassék ki. A nagyobb összeg kiosztását dr. *Munk* *L.*-né 30 kor., özv. *Maibaumné* 10 kor., özv. *Herbst*

közkedveltségét bizonyított kiváló tulajdonságainak köszöni, mert a **tüdőt erősíti, e mellett étvágyserkentő és jóízű**, ezért évek óta orvosok és betegek előnyben részesítik. — **Sirolin 'Roche'** a legjobb sikerrel vált be

köhögés, hurutok, hörghurut, influenza „görvélykór” ellen

A légzőszervekre kiváló előnyös befolyással van és **meghülés** kezdetén alkalmazva felette meglepő könnyítőn hat. — Már néhány nap múlva a **tüdőtevékenység szabályoztatik** és a természetes hang, nemkülönbön az általános közérzet helyreáll. Joggal nevezik a **Sirolin 'Roche'**-t a legjobb óvszernek

t ü d ő b a j o k ellen.

I.-né 10 kor. és Stehr G.-né 3 kor. adományal tették lehetővé. A záróbeszédében elnök meghatottan emlékezett meg a kiállt nehéz betegségről s az isteni Gondviselés különös kegye iránti hálából kifolyólag 500, azaz ötszáz kor.-nyi összeget az egyet törzstőkéjének növelésére adományozott a jótékony oltárára. A közgyűlés adományozóknak jegyzőkönyvi köszönetet szavazott s nemeslelkűségükért ezúton is hálás köszönetét fejezi ki.

— **Friss dunai halakra** előjegyzéseket elfogad *Schnitzer* Samu, Fő-utca 97. sz.; telefon 149.

Kun kávékeverékek kitérők!

— **Biztos gyógyhatás.** Mindazok kik rossz emésztés vagy székrekedés következtében fel-fúvódásban, szorulásban, főfájásban, étvágyhiányban vagy egyéb bajokban szenvednek, a valódi *Moll-féle Seidlitz-porok* használata által biztos gyógyulást érnek el. Egy doboz ára 2 kor. Szétküldés naponta utánvétellel *Moll A.* gyógyszerész, cs. és kir. udv. szállítótól, Bécs, I., Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszerárakban határozottan *Moll A.* készítménye az ő gyári jelvényével és aláírásával kérendő.

— **A Felvidéki Írók és Ujságírók Szövetsége.** *Clair* Vilmos hirlapíró, a F. M. K. E. főtájkára, Dugovich Titusz p. ü. tanácsos, az ÉSZAKMAGYARORSZÁG felelős-szerkesztője és Telléry a Gyula, SZEPESI LAPOK felelős-szerkesztője felhívást intéztek a felvidéki író- ujságíró-társaikhoz, hogy melegebb testületi szellem kifejlődhetése érdekében alakítsák meg a Felvidéki Írók és Ujságírók Szövetségét. «A közénk nem való elemekkel szemben — úgymond a felhívás — védekeznünk kell a testületi erő nagy hatalmával! S minthogy mi, a kikről itt szó van, vagyis a kiknek ez a levél szól s a kik egymáshoz méltó kollegáknak tudjuk és érezzük magunkat, olyan elszórtan és szinte elszigetelten élünk egymástól, hogy közös bajaink s a netán bennünket bármely oldalról érő méltatlan bántalom, jogtalan sérelem, vagy kölcsönös kartársi érdek megbeszélésre, orvoslására csakis incidentaliter találkozhatunk a felvidéki sajtóban azóta általánosan kedvező visszhangra talált és most már egészen megérett tervünket ezennel az összes kartársak elé terjesztjük: teremtsük meg a Felvidéki Írók és Ujságírók Szövetségét és akár előzetes megbeszélés, akár végleges megalakulás céljából adjunk egymásnak találatot december 10. vagy 17. ikén Iglón. Az erre vonatkozó részleteket még tudatni fogjuk. Szövetségünknek elsőrendű célja a felhívás elejéből önként adódik, második célja a testületi szellemnek nemcsak erkölcsi, hanem kartársi, sőt lehetőleg jóbaráti értelemben vett ápolása, harmadik célja: a kilátásban levő szövetségi vagyomból a felvidéki írók műveinek megjelenését és terjesztését előmozdítani, a rendezendő irodalmi és művészestélyek, hangversenyek, szépirodalmi és tudományos felolvasások révén befolyó pénzekből egy-egy értékesebb írói és ujságírói munkát jelentősebb összeggel jutalmazni és irodalmi munkákra pályadíjakat kifizetni.» Magunk részéről a legmelegebben üdvözljük az eszmét, melynek megvalósulása esetén, — a mi csak tőlünk függ — a felvidéki írók és ujságírók testülete adandó alkalmakkal oly erkölcsi súlyal és befolyással léphet fel, hogy jogos érdekeinket minden tekintetben megvédelmezheti.

— **Báró Korányi Frigyes dr.**, az országos igazságügyi orvostanács elnöke, következőképen mondja ki ítéletét: «A természetes **Ferencz József** keserűvíz különösen azáltal tűnik ki, hogy nem kellemetlen ízű és hogy már kicsiny mennyiségben véve is biztos hashajtó hatása van.»

— **Egy modern grafikai vállalatunkról.** Újból divatba jött az «iparpártolás» szó. Új vállalatok, új vállalkozások tervei röpködnek a levegőben. A kávéházi asztalok mellett a nily gyorsan születnek ez eszmék, oly gyorsan el is hamvadnak a részvétlenség közönyében. És a míg irányadó

körök azon törik a fejüket, hogy ezen tagadhatatlan nagyfokú kulturával telített városban hogy lehetne az ipart és kereskedelmét fejleszteni, addig egyes iparosok és kereskedők csendes, szorgalmas munkálkodással viszik előre a helyi ipar ügyét. Vármegyénk széles-tatók írú alispánja nemcsak szóval, de személyes közreműködéssel is pártolja az ipart, és kereskedelmet, a midőn az egyes telepeket és üzleteket meglátogatja, az eredmények iránti érdeklődésével az iparosokat és kereskedőket intenzivebb munkára sarkalja. Az eperjesi kerület képviselője is minden eszközt felhasznál arra, hogy városunk iparát fejlessze és legutóbb is bebizonyította a helyi vállalkozások iránt tanúsított jóindulatát, a midőn az alakítandó Divald grafikai műintézet részvénytársaság elnöki tisztét elvállalta. A Divald Károly fiai tulajdonát képező fénynyomdai műintézet, mely 1865-ben alakult, ma a legrégebb és egyúttal az első fénynyomdai vállalat az országban. Produktumai nemcsak az ország legtávolabbi vidékén, de Ausztriában, sőt a külföldön is ismeretesek. Jóleső örömmel értesülünk arról, hogy ezen vállalat legközelebb részvénytársasággá alakul át. Az alapítók nevei: br. Ghillány Imre, dr. Rosenberg Teofil, dr. Kakász Béla, Déry Gyula, Fried Simon, Glasner Mór, Holénia Béla, Mussoni Antal, dr. Flórián Károly, dr. Engländer Emil, Vogel Béla, dr. Lichtig Artur, Divald Lajos, Poloczek Róbert és Sziklai Jenő.

— **Babajavitást** gyorsan, jól és olcsón eszközöl *Theiss* Ármin játékszerkereskedő Eperjesen.

— **AVöröskereszt-egylet girálti fiókja** működését újra megkezdeni kívánva, nov. 26-ikán d. u. 2 órakor a Girálti Társadalmi Egylet helyiségében gyűlést tart, melynek tárgysorozata az egylet teljes újjáalakítása. Girálton mozgalom indult meg egy betegmenhely és járványkórház létesítése iránt és ezen mozgalom támogatása nagy lelkesedéssel lett fölkarolva.

— **A sárosvármegyei kath. tanítók gyűlése.** Nov. 20-ikán tartotta Eperjesen a Sárosvármegyei Róm. Kath. Népevelők Egylete ezévi közgyűlését. Impozánsan összehozta a tanügy iránt érdeklődő sárosi úriembereket az egész megyéből. A gyűlést mise előzte meg az eperjesi főtemplomban. Mise után a Rákóczi Kath. Kör dísztermében tartotta meg az egylet közgyűlését, melyen a díszelnöki tisztet dr. *Fischer-Colbré* Ágost megyéspüspökünk töltötte be. A jelenlevők sorában láttuk Semsey főispánt, br. Ghillány Imrét, Bujanovics Sándort, Szabó Elemért kir. tanfelügyelőt, dr. Dessewffy Istvánt, Magyar József főjegyzőt és sok tanárt, a sárosi róm. kath. papságot, dícséretesen nagy számmal tanítót és tanítónőt. Az elnöki megnyitó-beszédet *Zaborovszky* Béla prépost, egyleti elnök mondotta. A pályaművek bírálata és a jutalmak kiosztása során arra az öröndetes meggyőződésre jutottunk, hogy Sárosban a tanítók között Eperjes vezet. A gyűlésnek kiemelkedő pontja volt Mikita Antal terneyi plébános felolvasása a méhek életéről. Igazán szép, gondos, élvezetes, tanulságos felolvasás volt, melyet őszintén megtapsoltak. Az új pályatételek kiűzése a patronage-munkálkodásról, a falu higiénéjéről és a tanító társadalmi szerepléséről, nagyon időszerű és kívánatos volna, ha minél több tanítót ambicionálna. Az indítványok során nagy tetszésre talált Kovács János lemesi igazgató-tanító indítványa, az általános egyházmegyei egységes kath. tanító-egylet érdekében. A gyűlés még jegyzőkönyvében mélyeséges részvétét fejezte ki a nagyrevű eperjesi gör. kath. püspök halála fölött. A közgyűlést megyéspüspökünk befejező beszéde után, melyben melegen ajánlotta az új pályatételek kidolgozását a tanítószáz figyelmébe, a Szózat eléneklésével zárták be. Délben 100 terítékű bankett volt a Rákóczi Kath. Kör dísztermében.

— **A legkiválóbb orvosok** egyhangú véleménye, hogy a gyermek a fejlődés szakában van legjobban arra utalva, hogy hatékony tápszerekkel erősítve, a legkülönbözőbb ragályos betegségek ellen ellentálló-képessé tétessék, s ugyancsak egyhangú vélemény az, hogy e célra legalkalmasabb a csukamájolaj, mely könnyű emészthetősége által válik

igen becsessé. E célra legjobban ajánlható a Zoltán-féle csukamájolaj, melynek tápereje igen nagy s mivel sem kellemetlen szaga, sem rossz íze nincs, a gyermekek szívesen veszik. Készítője Zoltán Béla gyógyszerész Budapesten s üvegeje 2 kor. a gyógyszerárakban.

— **Kisszeben telefonállomás nélkül.** Nem tudjuk ugyan, kitől függ az, hogy a szebeniek egy telefonállomás áldásait élvezzék, de akárkitől, az nem zárkozhat el attól, hogy Kisszebenben egy telefonállomás létesítésének lehetőségét elő ne mozdítsa. Ugyanis lehetetlennek tartjuk azt, hogy Kisszebenben ne akadjon három telefonelőfizető, a mennyit az állam megkíván egy helyen, a hol telefonállomás létesítését kéri. Nem keressük, hogy mi egyéb akadály van Kisszebenben egy telefonállomás létesítésének, mert abban bizonyosak vagyunk, hogy háromszor három előfizető is akadna.

— **400-os magyar koronájára** dek. f. évi december hó 1-jén esedékes szelvényeit már most váltja be teljesen díjmentesen a *Sárosvármegyei Takarékpénztár r.-t. Eperjesen.*

— **Sikkasztó rajzoló.** *Gál* Jenő, Sáfrán Lipót műszaki irodájának rajzolója kedden azt a megbízást kapta gazdájától, hogy egy 2500 koronáról szóló váltót váltson be az Eperjesi Takarékpénztárban s az összeget délután szolgáltatassa át feleségének. *Gál* a váltó ellenértékét még a déli órákban a takarékpénztárból felvette, de nem adta át a pénzt, hanem még az első délutáni vonattal, mely 2 óra 25 perczkor indul, Budapestre szökött. Sáfrán 6 óra tájban érkezett haza, s midőn feleségétől megudta, hogy *Gál* még mindig nem adta át a pénzt, jelentést tett a rendőrkapitányuk, a ki rögtön sürgönyileg értesítette a budapesti rendőrséget a sikkasztásról, kérve a sikkasztó letartóztatását. A fővárosi rendőrség a 11 órakor érkező vonattal *Gált* még az állomáson letartóztatta s csüörtökön már haza is hozta. Pénteken reggel azonban *Gál*, a midőn kihallgatásra vezették a rendőrkapitány elé, a városháza udvarának nyitott hátsó kapuján megszökött. *Wunsch* Kálmán rendőrségi fogalmazó néhány rendőr segítségével azonban egy óra mulva megfogta egy ház padlásán. Az elsikkasztott pénzből 30 koronát költött.

— **Adománygyűjtés országos gyermekszanatórium javára.** Az Otensége Hohenberg Zsófia herczegnő legmagasabb védnöksége alatt álló Országos Gyermekszanatórium-Egylet, mely az Almádi Zsófia-Gyermekszanatórium létesítésével a magyar gyermekvédelemnek máris oly jelentős szolgálatot tett, most a központi gyűjtőszanatórium eszméjének megvalósítására törekszik. Hogy az eszme mielőbb megvalósítható legyen, az Egyesület a tervezett Központi Gyermekszanatórium javára az iskolákban való adománygyűjtés által is óhajt anyagi segítséghez jutni, és pedig olyképen, hogy az iskolák igazgatóihoz kis gyűjtőleveket küld abból a célból, hogy az igazgatók azokat a tanulóifjúság körében a gyűjtésre vállalkozók között szétosztásuk s a gyűjtött összeget csekk útján a Egyesülethez juttassák. Mint-hogy a gyermekek egészségügyének felkarolása oly feladat, a melynek megoldásán az államnak és a társadalomnak karöltve kell fáradoznia s minthogy a szegénysorsú beteg gyermekek felsegítésének ügye a tanulóifjúság lelkületéhez is a legközelebb áll, ennek folytán a m. kir. vall.- és közoktatásügyi miniszter a fentebb jelzett módon való adománygyűjtésre az engedélyt megadta. Vármegyénk kir. tanfelügyelője köriratban buzdította a felügyelete alatt lévő iskolák vezetőit adományok gyűjtésére. Egyben az érdeklődőkkel tudatjuk, hogy az Országos Gyermekszanatórium-Egylet az esetleges megkeresések Budapest, Dohány-utca 39. sz. alá küldendők.

SZINHÁZ, ZENE.

A szini évad végén vagyunk s így nem csoda, ha a közönség beletörődött már a színházba-nemjárásba. Hozhat, adhat a szinigazgató bármit, közönségünk következetes marad önmagához, nem nézi meg. A multheti repertoír egyébként elég változatos volt, bár

Egy főzőutasítás!

Magyaros bableves. (6 személy részére.)

Egy félliter babot és egy negyed kg. kolbászt, sot beletéve, puhára főzünk. Egy kanál zsírban hagymát pirítunk szép sárgára, hozzá egy késhegynyi paprikát adunk, majd forró Maggi-húslevessel feleresztjük és jól kifőzzük. (A Maggi-féle húsleves-koczkát 1/4 liter forró vízzel leöntjük s rögtön kész húsleveset nyerünk.) Ezután átgyúrjuk és hozzáöntjük a babhoz. Egy kis kanál lisztet és tejfölt habarunk és azt is hozzáadjuk, azonkívül ecetet és bablevelet.

Győződjék meg kérem, hogy a

MAGGI-féle kockából

előállított húsleves a hamis leveseknek erőteljes, jó ízt ad.

sok hird tett újdonságból csak egyetlenegyét láttunk, a «Papá»-t. («A mákvirágok»-ról szó se essék.)

Szombat (nov. 18.) Raeder s Hetényi-Heidelberg «Mákvirágok» című operettjét adták. Rosszabb darabot készületlenebb előadást keveset láttunk. Hiábavaló volt gr. Csáky né minden igyekevése, úgyszintén kárba vesztett Derenghy, Áldory, Korda és Hajducska fardozása is.

Vasárnap (nov. 19.) mégis megismételték. Délután a «Kis gróf» került előadásra immár harmadszor.

Hétfőn (nov. 20.) a «Taifun»-t adták másodszer. Kerner Ilonát Kovács Margit helyett Szabó Irma játszotta. Ez volt az első alkalma, hogy színjátszó-készület ragyogtassa. Nem akarunk összehasonlításokba bocsátkozni, csak azt jegyezzük meg, hogy mai játéka sok tisztelőt szerzett neki.

Kedden (nov. 21.) Ohnet George «Vasgyáros»-a került színpadunkra dédelgetett kedvencének, Nagy Sándornak jutalomjátékául. Derblay Philippe szerepét játszotta, nagy művészi alakítást nyújtva közönségünknek, a mely perczekig tartó tapssal honorálta ezért. Tisztelői virággal s ajándékkal lepték meg. Kovács Mariska Claire-t játszotta. Játéka nem volt eléggé meggyőző. Bligny herceget Földes, Oktávót pedig Hajducska adta meggyőző erővel. Derenghy Moulinét, Szabó Irma Athenais szerepében tetszetek. Fodor, Tomay kisebb szerepekben voltak jók.

Szerdán (nov. 22.) Flers és Caillavet nagyszerű vígjátékának volt a bemutató előadása. A bájos fehér darab mégsem vonzott közönséget. Nagy Sándor ez estén igazán ragyogtatta istenáldotta tehetségét. Larsac gróf szerepében nagyszerűen érezte magát. Fia (Jean Bernard) szerepét Földes adta, mélyen átérve szerepét, a mely nehéz feladatot rótt a fiatal, tehetséges színészre. Kovács Margit Georgine szerepét játszotta könnyedén, kedvesen, mint azt tőle már megszoktuk. Tomay Masa Lucy szerepében volt bájos. Fodor Maricza Colette, Derenghy abbé-szerepében tetszett.

Csütörtökön (nov. 23.) Abonyi Lajos népszínműve, «A betyár kendője» került színpadunkra, Komjáthy János, a kassai Nemzeti Színház igazgatójának vendégfelléptével, a mi egyúttal telt házat is jelentett. Komjáthy kivül óriási sikere volt ma gróf Csáky nének, a kit először volt alkalmunk látni népszínműben. Játéka, színes, magyar éneke nagyon tetszett közönségünknek. Mai estén szerezte a legszebb sikerét az ősi színi idényben. Derenghy, Korda, Deák mindannyian teljes tehetségükkel feküdtek bele a mai előadásba. Reviczky, Kovács szokott jók voltak.

Pénteken (nov. 24.) a «Doktor úr»-at ismételték meg. Mezey Kálmán mint színész búcsúzott el közönségünk től. Közönségünk meleg ovációkban részesítette a szintársulat érdemes direktorát s bizonyosak vagyunk benne, hogy megtette volna akkor is, ha nem reklamirozzák a plakátokon újból, hogy utolsó fellépte. Közönségünknek megsűgja a józólése, hogy kit mikor

kell ünnepelnie, ha nem is hívják fel erre figyelmét. S a színigazgató bizonyára meg is érdemli a figyelmet.

Szombat és *vasárnap* városi színházunk 30-éves jubileumát üljük. Színpadunk, mint már jeleztük volt, Várady alkalmi prólogja műkedvelők előadásában és «Déryné ifiasszony».

Nem volna azonban referádánk teljesen hü képe a mult hét színházi életének, ha nem emlékeznénk meg primadonnánknak, gr. Csáky né Kassán történt vendég-felléptéről. Az «Erdészleány»-ban lépett fel s a kassai közönség rendkívül melegen méltányolta primadonnánk játékát s énekét. Pedig nehéz szerepre vállalkozott: a kassaiak kedvencét, Váradyt kellett pótolnia. Másutt elért sikerének mi örülünk a legjobban.

Fővő heti műsor: Hétfőn «Tötleány Amerikában». Kedden «Hit és haza». Szerdán, Korda Sándor jutalomjátékául «A komédiások» premiere. Csütörtökön utolsó előadásul, közkívánatra «A papa».

Moyzes Miklós Orgonaiskolájáról.

Teremtő Isten! — gondolja magában a jószágos, istenfélő olvasó —, még ilyet is fabrikálnak ebben a szerencsétlen országban? *Ignis* — így felelünk egy Istenben boldogult lengyel matematikus tanárunkkal — kultura kerem, szükséges, kerem, ember magától bota — kerem... Szent igaz. De már most az a kérdés, hogy jó-e az az iskola? Mert a hova az Úristen tanturt teremtett, ott dögivel terem költemény, tankönyv, noha Petőfink ez előtt 60 évvel elmondta a véleményét a «sok számár professzor»-ról.

Ezt érezte Moyzes Miklós is, mikor az előttünk fekvő vaskos kötetet megírta. Daczára annak, hogy közkezen forgott már egy meglehetősen gyenge alkotmány, megírta művét, kiszorítva vele a régit.

A közönséget nem akarom untatni az ezerféle alá-, fölé-ujjazás, lábrugás és egyéb orgona-kunstkokkal.

De például — épp oly oktató, mint mulatságos — ma kérem annyira fejlődött az orgonatechnika, hogy — si non e vero e ben trovato — egy honfitársunk, ki a pozsonyi híres orgonán igyekezett egy második Bach Sebestyén né fejlődni — mire kész lett, megsántult.

No, kérem, azt hiszem, sikerült bebizonyítanom, hogy a szép orgonálás nagy mesterség.

Moyzes pedagógikus tekintetben mintaszerűleg oldotta meg feladatát.

Ezt be fogja látni mindenki a ki bekukkan a muzikális tekintetben is igen érdekes munkába.

Eltelkintve attól, hogy régi és új magyar orgonások műveivel bővelkedik, arra a zseniális gondolatra jött, hogy a régi magyar zenekincsből egynéhány gyönyört hihalászt a sárga kotta-archívumokból.

Ezeket példás historikus és muzikális tudással harmonizálta, és ezzel az egy tétivel általános érdekűvé tette a művet minden zongorázó és dilettáns előtt.

Nem akarjuk ezt a kis megemlékezést hosszú lére

bocsájtani; jó szívvel ajánljuk azonban fiatal tanárjelölteinknek, legyenek óvatosak a lábázással; erre int felebarátilag e sorok frója és az idéztem pozsonyi példa.

Szent-Ivány Ferencz.

TANÜGY.

Szabadság. A m. kir. vall.- és közokt.-ü. miniszter Bodnár István nagysárosi áll. elemi iskolai ig.-tanító részére, megrongált egészségének helyreállítása céljából, november 15-től kezdve 3 havi szabadságot engedélyezett. A helyettesítéssel, illetőleg az ig.-tanító osztályának vezetésével *Sesavniczky Irén* okl. tanító lett megbízva, a szabályszerű díj mellett.

Kinevezés. A m. kir. vall.- és közokt.-ü. miniszter Antal Margit eperjesi áll. tanítónőképző-intézet megbízott nevelőnőt az intézethez rendes nevelőnővé nevezte ki évi 800 kor. fizetés és teljes ellátásból álló illetményekkel.

Magasabb fizetés. A m. kir. vall.- és közokt.-ü. miniszter Lasztkay Margit kisszebeni áll. elemi iskolai tanító évi fizetését 1600 koronáról 1800 koronára felemelte.

Járványos betegség. Zborón a gyermekek nagy része kanyaró-betegségben betegedett meg, mely okból az ottani áll. el. iskola és óvoda a járványos betegség megszűntéig bezárattott.

Nyugdíjint. felvétel. Sándor Izabella eperjesi ág. h. ev. elemi iskolai tanító évi 1200 kor nyugdíjgényével az orsz. tanítói nyugdíjintézetbe felvételt.

Tandíjpótló államsegély. A m. kir. vall.- és közokt.-ü. miniszter Matus József szinyei r. kath. el. isk. tanító részére évi 1600 kor. tandíjpótló államsegélyt engedélyezett.

Tanítók Háza segélye. A Sárosvárm. Ált. Népművelő-egyesület által Eperjesen létesített Tanítók Háza (internátus) fenntartási szükségleteinek részbeni fedezésére a m. kir. vall.- és közokt.-ü. miniszter évi 2000 koronát biztosított. Tekintve, hogy az internátus a folyó tanév elejével megnyitott, az egyesület elnökségének kérelmére a miniszter az évi segélyt teljes egészében kiutalványozta.

Engedélyezés. A m. kir. vall.- és közokt.-ü. miniszter az eperjesi állami tanítónőképző-intézet folyosóinak fűthetővé tétele céljából szükséges átalakításokra és kályhák beszerzésére 1650 kor.-t engedélyezett.

Nyugdíjgény. Törökne Tóth Erzsébet bártfai áll. el. iskolai ig.-tanító nyugdíjgénye 2100 kor.-ra és Pets Károly eperjesi r. k. el. isk. tanító nyugdíjgénye 1809 kor.-ra felemeltetett.

Árjegyzékek, üzleti számlák, levélpapírok, borítékok, értesítő- s intőlevelek, címkék, bárczák, üzleti könyvek, czéggártyák, levelezőlapok, csomagoló-papírok, reklámczédulák, falragaszok, árúkönyvek, pénzeslevélborítékok, váltóúrlapok, zárszámadások, utalványok stb., czégnomással, több színben is.

Alapszabályok, értékpapírok, mérlegszámlák, rovatos üzleti könyvek - Ügyvédek részére mindennemű kérvények és keresetek, meghatalmazások, kötvények és szerződések, óvások, ügyvédi könyvek stb. Ezek előállításához legújabb betűanyag. Nagy klisé-készlet. Villamos- és benzinmotorerő-berendezés.

KÖNYVNYOMTATÓ-MŰINTÉZET

KÓSCH ÁRPÁD :: EPERJES

PAPIR- ÉS ÍRÓSZER-RAKTÁR

Disz-művek, hetilapok, folyóiratok, meghívók, műsorok, tánczrendek, étlapok, szinlapok, eljegyzési és esketési kártyák, névjegyek, köz- és magánhivatalok, takarékpénztárak részére szükséges nyomtatványok izléses és pontos előállítása többszínű, valamint másolónyomással is.

Egyházi, tanügyi, közigazgatási s más hivatalos nyomtatványok raktára. Bevásárlási árúkönyvek rovatolva. . . . Költségvetések — készítő nyomatványokról — postafordultával. • Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesítik. • Előfizetések felvétele bármely hírlapra.

IRODALOM.

A «Magyar Figyelő» most megjelent 22. száma méltóan sorakozik a kitűnő folyóiratnak eddig megjelent füzetei mellé. Gr. Tisza István «Nemzet és társadalom» czímen magas szempontokból magyarázza a nemzeti egyéniség felismerésének tudományos feladatait. Nagyon figyelemreméltó Vilecz Jánosnak Görgey Arturról frott cikke, a mely Görgey Artur emlékiratának most megjelent magyar kiadása alkalomával iratott meg. Hornyánszky Gyula a «Radikalizmus» czímen társadalom-filozófiai cikksorozatát kezd meg, Szabó Endre pedig «Adatok a pánszlávizmus történetéhez» felirattal dolgozatában eredeti forrástanulmányok alapján nemzeti érdekű szempontokat nyújt e mindig aktuális kérdéshez. Érdekes dr. Janovits Jenő kis tanulmánya «A dán Bessenyei»-ről, a melyben Ludwig Holberg nálunk teljesen ismeretlen dán író és Bessenyei között von párhuzamot. A szépirodalmi részben Móríc Zsigmond gyönyörű novelláját «Ki a tanyára» találjuk. Előfizetési ára negyedévre 6 korona. Kiadóhivatal Budapest, VI., Andrássy-ut 10.

Felelős szerkesztő: Kiadótulajdonos:
Dvortsák Győző. Kósch Árpád.

NYILTÉR.

Vesebajoknál, húgyhólyag-bántalmaknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, az emésztési és lélegzési szervek hurutjainál

a Bór- és Lithium-tartalmu gyógyforrás

SALVATOR

Kitűnő sikerrel használták. Kiváló óvász a vörheneynél (scarlatina) fellépő vesebántalmaknál. Húgyhajtó hatása. Kellemes ízű. Vasmentes. Könnyen emészthető. Teljesen tiszta. Állandó összetételű.

Különösen oly egyéneknek ajánlatos, akik ülő életmódjuk folytán aranyeres bántalmakban, hasi vérbőségben, máj- és veseizgalomban vagy húgysavas lerakódásokban, vesehomok és vesekövek képződésében szenvednek.

Elsőrangú gyógyvíz és diétetikus ital.

Eladási árak Eperjesen:

1/2 literes palack . . . 32 fillér.
1/4 . . . 40
1/8 . . . 48

Az üres, tiszta és eredeti Salvator-palackok a következő árakon vétetnek vissza:

1/2 literes palack . . . 6 fillér
1/4 . . . 7
1/8 . . . 9

Eperjesi főraktár: Mikolík Istvánnál.

Téli menetrend.

Érvényes 1911. évi október 1-től

Órlo—Eperjes—Budapest:

Órlo . . . i . . .	—	—	915	de	—	215	du	—	890	e
Lubotény . . .	—	—	920	„	—	222	„	—	806	„
Pusztamező . . .	—	—	936	„	—	241	„	—	822	„
Krivány . . .	—	—	951	„	—	257	„	—	840	„
Héthárs . . .	—	—	956	„	—	303	„	—	846	„
Héthárs . . . i . . .	1030	e	—	—	630	r	958	„	—	850
Roskovány . . .	1037	„	—	—	637	„	1003	„	—	855
Vörösalma . . .	1042	„	—	—	642	„	1006	„	—	902
Pécsújfalu . . .	1048	„	—	—	648	„	1011	„	—	908
Kisszeben . . .	1056	„	—	—	657	de	1018	„	—	918
Orkuta . . .	1102	„	—	—	703	„	1022	„	—	922
Osztópatak . . .	1109	„	—	—	710	„	1028	„	—	930
Nagysáros . . .	1118	„	—	—	720	„	1037	„	—	940
Eperjes vár . . .	1128	„	—	—	730	„	1046	„	—	950
EPERJES . . .	1133	„	—	—	735	„	1050	„	—	955
EPERJES . . . i . . .	1203	e	448	r	750	„	1100	„	225	du
Kende . . .	—	—	457	„	756	„	1108	„	236	„
Lemes . . .	—	—	508	„	816	„	1120	„	251	„
Abos . . .	—	—	1232	„	514	„	822	„	258	„
Abos . . . i . . .	1246	„	—	—	550	„	836	„	1127	„
Terebő . . .	—	—	554	„	—	—	1131	„	314	„
H.Sz. István . . .	—	—	601	„	—	—	1139	„	322	„
H. Tihany . . .	—	—	607	„	—	—	1145	„	329	„
Kassa . . .	—	—	612	„	854	„	1150	„	334	„
Kassa . . . i . . .	115	„	—	—	622	„	900	„	1247	du
Miskolcz . . .	—	—	257	„	846	„	1042	„	319	„
Miskolcz . . . i . . .	304	„	—	—	940	„	1052	„	337	„
Budapest . . .	—	—	700	r	1050	du	230	du	850	e
									1050	„
									630	„
									815	r

Budapest—Eperjes—Órlo:

Budapest . . . i . . .	1000	800	1025	e	—	645	de	655	r	120	du	215	du
Miskolcz . . .	—	—	142	„	114	„	312	„	—	1020	„	1205	de
Miskolcz . . . i . . .	150	„	134	„	426	„	—	—	—	1026	„	1225	„
Kassa . . .	—	—	334	r	413	r	710	r	—	1210	„	309	du
Kassa . . . i . . .	345	r	525	r	725	„	—	—	—	1227	du	430	„
H. Tihany . . .	—	—	530	„	731	„	—	—	—	437	„	—	1056
H.Sz. István . . .	—	—	538	„	738	„	—	—	—	1237	„	446	„
Terebő . . .	—	—	544	„	744	„	—	—	—	452	„	—	1110
Abos . . .	—	—	405	„	549	„	748	„	—	1246	„	456	„
Abos . . . i . . .	415	„	551	„	750	„	—	—	—	1248	„	500	„
Lemes . . .	—	—	558	„	756	„	—	—	—	1254	„	507	„
Kende . . .	—	—	608	„	808	„	—	—	—	104	„	518	„
EPERJES . . .	438	„	616	de	816	„	—	—	—	112	„	528	„

EPERJES . . . i . . .	445	„	—	820	„	—	122	„	536	„	838	„
Eperjes vár . . .	451	„	—	825	„	—	128	„	542	„	844	„
Nagysáros . . .	502	„	—	834	„	—	139	„	552	„	855	„
Osztópatak . . .	511	„	—	842	„	—	148	„	600	„	904	„
Orkuta . . .	518	„	—	847	„	—	—	—	606	„	911	„
Kisszeben . . .	525	„	—	853	„	—	158	„	613	„	920	„
Pécsújfalu . . .	533	„	—	859	„	—	206	„	621	„	928	„
Vörösalma . . .	539	„	—	864	„	—	—	—	625	„	934	„
Roskovány . . .	544	„	—	868	„	—	211	„	629	„	939	„
Héthárs . . .	550	„	—	873	„	—	216	„	635	„	945	„
Héthárs . . . i . . .	—	—	—	915	„	—	218	„	637	„	—	—
Krivány . . .	—	—	—	920	„	—	225	„	644	„	—	—
Pusztamező . . .	—	—	—	939	„	—	244	„	700	„	—	—
Lubotény . . .	—	—	—	951	„	—	256	„	711	„	—	—
Órlo . . .	—	—	—	955	„	—	300	„	715	„	—	—

Eperjes—Bártfa:

Eperjes . . . ind.	628	de	145	du	540	du
Sebeskelemes . . .	636	„	155	„	550	„
Alsósebes . . .	643	„	202	„	557	„
Kapi . . .	655	„	214	„	607	e
Fulyán . . .	659	„	218	„	611	„
Töltszék . . .	706	„	226	„	618	„
Deméte . . .	710	„	232	„	623	„
M.-Raszlavicza . . .	732	„	300	„	644	„
Oszikó . . .	740	„	308	„	652	„
Hertnek . . .	755	„	323	„	708	„
Kolossó . . .	810	„	340	„	725	„
Bártfa . . . érk.	820	„	350	„	735	„

Bártfa—Eperjes:

Bártfa . . . ind.	540	r	210	du	820	e
Kolossó . . .	551	„	221	„	831	„
Hertnek . . .	608	„	238	„	847	„
Oszikó . . .	621	„	252	„	901	„
M.-Raszlavicza . . .	628	„	306	„	912	„
Deméte . . .	641	„	320	„	923	„
Töltszék . . .	644	„	324	„	929	„
Fulyán . . .	650	„	330	„	935	„
Kapi . . .	656	„	335	„	940	„
Alsósebes . . .	706	„	345	„	950	„
Sebeskelemes . . .	713	„	351	„	956	„
Eperjes . . . érk.	722	„	359	du	1005	„

Szepesség felé indul a vonat:

Eperjes megálló ind.	—	—	—	1046	de	—
EPERJES . . . ind.	448	r	448	r	1210	du
Abos . . . érk.	514	„	514	„	1248	„
Abos . . . ind.	409	r	519	„	739	„
Margitfalva . . . érk.	443	„	556	„	826	de
Göncibánya . . .	624	„	624	„	914	„
Szamosmoholta . . .	800	„	800	„	1100	„
Szepesolaszi . . .	513	„	629	„	900	„
Szepesváralja . . .	810	„	810	„	1100	„
Igló . . .	544	„	700	„	934	„
Lécs . . .	755	„	755	„	1135	„
Poprádfelka . . .	623	„	740	„	1028	„
Poprádfelka ind.	633	„	751	„	1040	„
Csorba . . . érk.	657	r	819	r	1108	de
Lszmiklós . . .	746	„	923	„	1203	„
Rózsahegy . . .	814	„	1011	„	1236	„
Ruttka . . .	900	„	1120	„	128	„
Zsolna . . .	930	„	1202	du	202	„
Pozsony . . .	730	e	527	„	730	e
Wien . . .	910	„	655	e	910	„
Zsolna . . . ind.	938	de	—	—	220	du
Teschén . . . érk.	1108	„	—	—	403	„
Oderberg . . .	1200	„	—	—	457	„
Breslau . . .	310	du	—	—	1036	e
Berlin . . .	834	e	—	—	526	r

Eperjes és Igló között vasárnapon, kedden és pénteken Eperjesről indul 950, illetve 1025 este, Iglóra érkezik 103 éjjel.

Szepesség felől érkezik a vonat:

Berlin . . . ind.	439	du	733	„	733	„	1200	„	1200	„
Breslau . . .	1000	„	1208	„	610	„	610	„	212	du
Oderberg . . .	120	„	317	„	455	„	952	„	1100	du
Teschén . . .	206	„	402	„	552	„	1034	„	1158	„
Zsolna . . . érk.	333	r	531	„	748	„	1158	„	143	„
Wien . . . ind.	740	e	—	—	—	—	745	„	915	r
Zsolna . . . ind.	409	r	800	r	1203	du	203	du	734	de
Ruttka . . . érk.	436	„								

517—1911. sz.

Tölgyfa-eladási hirdetemény.

A zsegyei községi bírónál Zsegyén, 1911. évi december hó 14-ikén délelőtt 11 órakor nyilvános írásbeli és szóbeli versenytárgyalás fog megtartatni, a zsegyei volt úrbéres eidő II. tag a) osztagban 579 darab 17—73 cm. mellmagassági átmérővel bíró tölgyfatörzsből álló, mintegy 3863 m³ mű-, kaptófa, 4156 koronára becsült s 1909—1911. évekre esedékes vágásokban talált anyagának tövön való eladása iránt.

Bánatpénz a becsár és egyúttal a kikiáltási ár 10% -a.

A versenytárgyalási és szerződési feltételek az eperjesi m. kir. erdőhivatalnál, illetőleg m. kir. járási erdőgondnokságnál s az ottani úrbéri elnöknel tekinthetők meg.

Zsegye (Sárosvm.), 1911. november hó 11-ikén.

Davidovics Mamó,
úrb. jegyző.

Bulna János,
úrb. elnök.

a legtokéletebbek!

Csakis czégünk üzleteiben vagy azok ügynökei útján vásároljunk

Singer Co. varrógép-részvénytársas.

Eperjes, Fő-utca 110. sz.

Egy a fehéreműtöméshez való utasítást tartalmazó füzet bárkinek ingyen kiadatik.

Marosvásárhelyi ügyvédi vizsgára, kolozsvári jogi-vizsgákra

rövid idő alatt eredményre vezető módon előkészít dr. POLCZ REZSO ügyvéd Kolozsvár, Egyetem-u. 7. szám alatti jogi-szemináriuma s jogalkalmazást tanító intézete.

Ügyvédi vizsgára kizárólag ügyvéd szakérők készítetnek elő.

A Kassai-út 22. sz. házamban a földszinti lakás és kert

■ ■ ■ bérbeadó. ■ ■ ■

Özv. Gasch Jánosné.

KÖHÖGÉS

rekedtség és hurut ellen nincs jobb a RÉTHY-féle pemetefü-czukorkáknál!

Vásárlásoknál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

Az eredetinek minden egyes darabján rajta van a RÉTHY név. 1 doboz ára 60 fill. Mindenütt kapható.

1876—1911. végreh. sz.

Árverési hirdetemény.

Alulirt kiküldött bír. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti IV. ker. kir. járásbírósnak 1909. évi Sp. VII. 277/3. számú végzése folytán dr. Ardó Alfréd ügyvéd által képviselt „Kölcsény” könyvker. r.-t. végrehajtató részére 140 kor. 95 fill. tökekövetelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán felülfoglalt és 2700 koronára becsült ingóságokra az eperjesi kir. bíróság 1911. V. I. 260/4. számú végzésével az árverés elrendeltétvén, annak a korábbi vagy felülfoglaltatók követelése erejéig is, a mennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán Sebesváralján (korsma) leendő megtartására határidőül 1911. évi november 30-ik napjának délután 3 órája kitűzetik, a mikor a bíróság lefoglalt cséplőgép s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alulis el fognak adatni.

Felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítettséghez jogot tartanak, hogy a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulirt kiküldöttnél írásban vagy szóval bejelenteni el ne mulasztják.

A törvényes határidő a hirdeteménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Eperjes, 1911. november 9.

Spányi Kálmán,
kir. bír. végrehajtó.

LOSONCZON, a város legforgalmasabb helyén egy 40 év óta fennálló s azóta virágzó

péküzlet

családi okokból bérbeadó :: :: esetleg házzal együtt (emeletes, sarok) eladó.

Bővebb értesítést ad ösv. Sántha Zsigmondné, tulajdonos.

Debreczeni, zsirnak való SZALONNÁT

a legjobb minőségben és legjutányosabb áron

Móricz Ferencz

hentesárú-nagykereskedő czég,

DEBRECZEN,

bármilyen kis mennyiségben is szállít.

□ 32-éves czég. □

ÁRJEGYZÉK INGYEN.

1868. óta fényesen bevált

BERGER-FÉLE GYÓGY-KÁTRÁNY-SZAPPAN

G. Hell & Co. gyártmánya.

Kiváló bősi orvosok ajánlatára Európa legtöbb államában fényes eredményt alkalmazták

mindennemű bőrkiütések

főleg krónikus és pikkelysömör és elődi kiütések, továbbá rezes orr, fagyosok, lábizadás, fej- és szakálpikkelyek ellen. Berger kátrány-szappana 40 százalék kátrányt foglal magában és lönyegesen elter a kereskedelemben forgó egyéb kátrány-szappanoktól. Makacs bőrbajoknál alkalmazták a nagy hatású

Berger-féle kátrány-kénszappant

is. Enyhébb kátrány-szappan gyanánt, a bőr tisztálanságát ellen, a gyermekek bőr- és fejen való kiütései ellen, valamint minden napi használatra mint felülmulasztatlan mosdó- és fürdő-szappan szolgál a

Berger-féle glicerín-pipereszappan

melyben 35 százalék glicerint foglalnak és a mely illatosítva van. Kiváló bőrpótló szerként használják továbbá kitűnő sikerrel a

Berger-féle borax-szappant

és pedig pörönségek, napégés, szepők, elődök és más bőrbajok ellen.

Ára darabonként minden fajtából 70 fillér, használati utasítással együtt. Kérjen a vásárlásánál nyomatékosan Berger-féle kátrány-szappanokat és borax-szappanokat. G. Hell & Comp. gyártmányait és vigyázzon az itt ábrázolt védjegyre és a mellette levő cégjelzésre, mely minden címkén ott kell hogy legyen.

Kitüntette Bécsben 1883-ban díszokmányával és a párisi 1900. évi világkiállításon arany éremmel.

A Berger védjegyű minden más gyógy- és higiénikus szappanok a hozzájuk mellékelte használati utasításokon fel vannak sorolva. Kaphatók minden gyógyszerertárban és szaküzletben.

Nagyban: G. Hell & Comp., Wien, I., Eibenstr. 8. Magyarországi főraktár: Török József gyógyszer-tára, Budapest, Király-u. 12. Thalimayer és Seitz, Zrínyi-utca. Koehmelster Fr. utóda, Hold-utca 8. Molnár és Moser droguista, IV. Koronaheroeg-utca 9. szám. Detsinyi Frigyes drogeria, Marokói-utca 2. Készenben Magyarországi összes gyógy-szerteráiban.

Kapható Eperjesen Korn Vilmos úr gyógyszer-tárában, valamint Magyarországi összes gyógyszer-tárában és nagyban a budapesti droguista-nagykereskedőknél.

SALVATOR

GUMMI SARKAK

VILÁG CZIKK

UTÓLÉRHETETLEN

TARTÓSSÁGU !

MINDENÜTT KAPHATÓ.

HOVA MEGYÜNK??

a Hungária gőz- és kádfürdőbe,

Fürdő-utca 8. sz. ■■■ Gőzfürdő

hölgyek részére kedden délután!

Telefon 154.

A ki legjobban szerkesztett, teljesen független, nagy, előkelő napilapot jártni óhajt, :: fizesse elő

Az Ujság-at!

Vasárnap: «Asszony», «Gyermek» melléklet.

Előfizetési árak:	Az Ujság terjedelme
Egy évre . . . K 28.—	rendesen 32—36—40
Félévre . . . 14.—	oldal. — Vasárnap
Negyedévre . . 7.—	és ünnepnapokon
Egy hónapra 2.40	80—100—200 oldal.

Megrendelési cím:

AZ UJSÁG KIADÓHIVATALA

Budapest, VII., Rákóczi-út 54. sz

Milliók

használják

Köhögés

rekedtség, hurut és nyálkásodás, görcs és hok-hurut ellen

KAISER MELLKARAMELLÁIT

□ □ □ a három fényű védjeggyel. □ □ □

6050 közjegyzőileg hiteles bizonyítvány orvosoktól és magánosoktól igazolják a biztos sikert.

Nagyon alkalmas és jóízű cukorkák!

Csomagja 20 és 40 fillér, doboza 60 fillér.

Kapható: Korn Vilmos gyógyszer-tárában, Scholze Alfréd cukrászdájában és Lefkovits Emil fűszer-és csemegeüzletében, Eperjesen.

Csak a minőség

révén lett világhírű a valódi

PALMA kaucsuk-cipősarok

Palma kaucsuk ágybetét minősége elsőrangú

A higiénikus

A VILÁG LEGJOBB

Az angol király szállító.
KÜLÖNLEGESSÉG:
„Kingdom-Blend“
az angol király five o'clock teája.

UNITED KINGDOM
TEA COMPANY
LONDON EC

A walesi herceg szállító.
„U. K.“-TEÁK
rendkívül kiadók és aromatikusak.

Főraktár: BEIN SIMON- és KLEIN JENŐNél, Eperjes.

6273-1911. tkvi sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az eperjesi kir. törvényszék, mint tkvi hatóság közhíré teszi, hogy az Eperjesi Takarékpénztár végrehajtónak *Ondrejcsik András* s társai végrehajtást szenvedett elleni 3414 kor. 59 fill. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében dr. Engländer Emil utóajánlata folytán az eperjesi kir. tvszék és bíróság területén levő:

a nagysárosi 2214.sz. tjkvben A. I. 1. sor., 4410/1. hr. sz. a. foglalt B. 5., 7., 8., 9. szerint Ondrejcsik András, Matiszko Andrásné sz. Ondrejcsik Mária, Sztaskó Jánosné sz. Ondrejcsik Veron, Matiszko András nevén álló szántó- és rétre, 1300 kor.-ra becsült ingatlanaira az utóajánlatot tevő által felajánlott ígéret-hez képest 1430 kor. kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál való előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át-szo gálatni, és a bánatpénzt a Vhn. 25. §-a értelmében kigészíteni

Arverezni szándékozóik tartoznak az ingatlan becsárának 10% -át, vagyis 130 koronát készpénzben vagy óvadékképes értékpapírokban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál való előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át-szo gálatni, és a bánatpénzt a Vhn. 25. §-a értelmében kigészíteni

Kir. tvszék, mint tkvi hatóság.
Eperjesen, 1911. október 20.

Suhayda s. k.,
kir. tvsz. bíró.

A kiadmány hitelül: Klein Béla, kir. tvsz. tkvvezető.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-fele Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor és altest-bántalmak, gyomorgörccs és gyomorhév, rögzött székrekedés, máj-bántalom, vértelenség, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles házi szernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ara egy lepecsételt eredeti doboznak 2 korona. Hamisítások törvényileg fenyítettek.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi,

ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel. A Moll-fele sós-borszesz nevezetesen mint fájdalomcsillapító beürzőségi szer köszvény, csúsz és a meghűlés egyéb következményeinél legismertebb népszerű.

Egy ónozott eredeti üveg ára 2 kor.
Moll-fele gyermek-szappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyermek- és női-szappan a bőr gyökere gondozására és apólasára 4gy gyermekek, mint felnőttek számára.

Egy darab ára 40 fillér. Öt darabé 1 korona 80 fillér.

Minden darab gyermek-szappan Moll A.-fele védjeggyel van ellátva.

Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által Bécs, I., Tuchlauben 9.

Vidéki megrendelések naponta posta-utánvét mellett teljesíthetők.

A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

Védjegy: „Horgony“.

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult házi szer, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult köszvény, oszúznál és meghűléseknél.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K1.40 és K2.- és úgyszólván minden gyógyszerertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest. D. Richter gyógyszerertára az „Arany oroszlánhoz“, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

1911. december hóra ügyes elárúsítónő felvétetik Eperjesen, THEISZ ÁRMIN Fő-utca 58-ik szám alatti gyermekjáték- és díszműárú-üzletében.

A NŐI IPARISKOLÁBAN
január elsején nyílik meg a **ruhavarro-tanfolyam.** melyre beiratkozások már most elfogadtnak. **Karácsonyi kézimunkákhoz** kezdett és kész munkák, valamint minden kellék kapható. Felvétetik még 3-4 ingyenes növendék. **Modern előnyomda.**

Klinikai gyakorlattal bíró **okl. szülésznő** szülő nőket lelkiismerettel kezel. — Ügyszintén elvállal betegápolást és masszírozást is. Lakásán szülő nőket fogad. **HRABCSÁK MARGIT** Eperjes, Árok-u. 22.

Főutca 17. sz. házban (a város legforgalmasabb helyén) a **droguéria-üzlet** helyiség — a hozzátartozó összes mellék-helyiségek, raktárak, pinczék, laboratorium- és lakáshelyiségekkel együtt — **kiadó** 1912. július hó 15-ikétől.

RÉSZVÉNYALÁÍRÁSI FELHÍVÁS
a „Divald Grafikai Műintézet Részvénytársaság“ létesítésére.

A vállalat Divald Károly Fia eperjesi cég grafikai műintézetének átvételére és ennek a fenti cég alatt részvénytársasági alapon való folytatásával mindennemű grafikai munkálatok készítése céljából 50 évi tartamra alakul 500 darab, egyenként 200 kor. névértékű névreszülő részvény kibocsátásából előálló 100,000 korona alap-tőkével. Divald Lajos, a Divald Károly Fia cég tulajdonosa, a társasághoz a felszerelésekből és a céghasználat engedélyezéséből álló betéttel járul, melynek értéke 50,000 korona értékű 250 darab részvényt nyel fizetetik meg.

Az első igazgatóságot 3 évi időtartamra az alapítók nevezik ki. A részvények jegyzése alkalmával azok névértékének 30 százaléka, 1912. évi január hó 15-ikén további 20 százaléka fizetendő be. A hátralékos 50 százalék befizetésének időpontját az igazgatóság fogja megállapítani.

Az aláírás zárhatárideje: 1911. évi december 15.

Báró Ghillány Imre s. k. orsz. képviselő, a Nemzeti Munkapárt alelnöke.	Dr. Rosenberge Teofil s. k. ügyvéd, az Eperjesi Bankgyűlés igazgatósági tagja.
Déri Gyula s. k. művelési vezérigazgató, az OMKE eperjesi csoportjának elnöke.	Dr. Kakúsz Béla s. k. ügyvéd, az Eperjesi Bankgyűlés igazgatósági tagja.
Fried Simon s. k. nagykereskedő, az Eperjesi Takarékpénztár igazg. tagja.	Holénia Béla s. k. az Eperjesi Kereskedők Egyesületének elnöke.
Dr. Flórián Károly s. k. jogakadémiai tanár.	Glasner Mór s. k. szesz- és líkőrgyáros.
Mussoni Antal s. k. a Sárosvármegyei Takarékpénztár vezérigazgatója.	Dr. Engländer Emil s. k. ügyvéd, a Felsőmagyarországi Központi Takarékpénztár igazg. tagja.
Divald Lajos s. k. a Divald Károly Fia cég tulajdonosa.	Dr. Lichtig Artur s. k. ügyvéd.
Poloczek Róbert s. k. építési vállalkozó.	Vogel Béla s. k. az Eperjesi Takarékpénztár h. igazgatója.
	Sziklai Jenő s. k. könyv cserkedő.

— Jegyzéseket az alapítók fogadják el. —

Oh jaj Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásúak **Egger mellpasztillái,** az etvágyat nem rontják és kitűnő ízűek. **Doboza 1 korona és 2 korona. Próbadohoz 50 fillér.**

Fő- és szétküldési raktár:
„NADOR“ GYÓGYSZERTÁR
Budapest, VI., Váci-körút 17.

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Egger mellpasztillája csakhamar meggyógyított.

Eperjesen kapható: Korn Vilmos, Kovaliczky Pál, Molitorisz István és Williger Pál gyógytárakban és Pálesch Árpád drogueriájában. **Bártfán:** Löcherer Gyula és Tirscher István gyógytárakban.